

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Освітня програма	52598 Сімейна психологія з основами психотерапії
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	52598
Назва ОП	Сімейна психологія з основами психотерапії
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кондрацька Лариса Вікторівна, Марчак Тетяна Андріївна, Літвінова Ольга Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.10.2024 р. – 23.10.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/053-Vidomosti-pro-samootsinyuvannya-.pdf>

Програма візиту експертної групи https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Programa_vizitu_EG_po_053_spets.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

За підсумками роботи ЕГ, під час вивчення нормативних документів, матеріалів сайту Чорноморського національного університету імені Петра Могили (далі - ЧНУ), матеріалів, наданих на запит ЕГ, онлайн-візиту, встановлено, що мета й цілі освітньо-професійної програми "Сімейна психологія з основами психотерапії" з підготовки магістрів за спеціальністю 053 Психологія (далі – ОП), відповідають місії та стратегії ЧНУ. ОП враховує визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 "Психологія" другого (магістерського) рівня загальні, спеціальні компетентності та програмні результати навчання, форми підсумкового контролю. До обговорення ОП активно долучені представники академічної спільноти. ОП дає можливість розвивати у здобувачів вищої освіти soft skills за рахунок різноманітних методів та форм навчання. ОП має обов'язкові компоненти, які відповідають предметному полю, що дозволяє набути знань та навичок в сімейній психології. ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, що спрямовані на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, за рахунок включення відповідної тематики в освітні компоненти. Правила прийому до ЧНУ не містять ознак дискримінації для вступників, мають чіткі та зрозумілі вимоги щодо переліку освітніх ступенів та спеціальностей, за якими оголошується прийом на навчання. Програма вступного фахового іспиту враховує вимоги до вступу, затверджені МОН України. В ЧНУ розроблені локальні Положення, що передбачають перерахування результатів академічної мобільності та результатів неформального навчання. В ОП значна увага приділяється науково-дослідницькому компоненту, що відображено у наукових публікаціях здобувачів вищої освіти, як у збірниках науково-практичних конференцій, так й у фахових виданнях з психології, а також в їхній залученості до роботи науково-практичного гуртка. В ЧНУ активно працює відділ міжнародних зв'язків, пропонуючи різноманітні програми міжнародної академічної мобільності, як для науково-педагогічних працівників, так і для здобувачів вищої освіти. В ЗВО існують чіткі, зрозумілі, недискримінаційні процедури проведення конкурсного відбору викладачів, що висвітлено в локальних документах ЧНУ імені Петра Могили. ЗВО використовує різноманітні практики заохочень науково-педагогічних працівників (премії, оплата стажувань, публікацій, передача квартир у власність). Викладачі, задіяні на ОП мають відповідні наукові ступені та звання, є членами професійних об'єднань. ЗВО має потужну матеріально-технічну базу, яка здатна забезпечити навчання та викладання на ОП. ЗВО демонструє безбар'єрність щодо навчання для усіх категорій здобувачів вищої освіти. Викладачі і здобувачі мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, наявних в ЧНУ. Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та психологічна підтримка здобувачів вищої освіти відбувається на належному рівні. У закладі створено умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами.

Недоліки

Залучення роботодавців, випускників, здобувачів до процесу обговорення ОП є фрагментарним, формальним, що не відображено в документах кафедри психології. Анкета, яка розроблена для здобувачів усіх спеціальностей ЗВО в Google-формі не дає можливість відслідкувати та врахувати результати задоволеності освітнім процесом, середовищем навчання, викладацьким складом саме ОП "Сімейна психологія з основами психотерапії". Структура ОП не в повній мірі висвітлює регіональний аспект та запит, який був висвітлений в клопотанні, на підставі якого і було поновлено набір на дану ОП в 2023 р. Зазначені в ОП СК та ПРН не враховують зазначених в запиті аспектів в розрізі розвитку компетентностей по роботі з сім'ями військових та ветеранів, з сім'ями вимушено переміщених осіб, з покращення дитячо-батьківських відносин, недостатньо уваги приділено розвитку компетентностей саме в площині психотерапевтичних втручань. ОП не враховує досвід іноземних закладів вищої освіти, хоча в ОП зазначено, що її мета "підготовка психологів...на основі кращих світових практик". Фокус ОП, її особливості, наповненість освітніми компонентами не висвітлено в програмних результатах навчання. Навчальний план 2024 р. не відповідає ОП 2024 р. В ОП не висвітлено курсову роботу, яка є в НП до даної ОП. Структурно-логічна схема впровадження освітніх компонент не висвітлює взаємозв'язків між освітніми компонентами, але при цьому визначено зв'язки атестаційного екзамену з вибірковими освітніми компонентами. Кваліфікаційна робота магістра забезпечує набуття лише одного програмного результату навчання. Відсутня чітка та прозора процедура щодо інформування здобувачів даної ОП про процедуру обрання вибіркових дисциплін. Три види практик, які за часом продовжують одна одну викликають сумніви щодо можливості їх якісного проходження. Відсутні методичні рекомендації щодо підготовки звітної документації та проведення захистів з практики. Відсутні угоди з підприємствами, установами щодо проходження різних видів практик з визначенням термінів їх проходження. Має місце велика кількість неточностей, неузгодженість в документах, відсутність печаток, підписів, як в робочих навчальних програмах ОК, так і в інших документах (індивідуальних планах здобувачів, звітах з практики). Відсутні чіткі вимоги до методичного забезпечення навчальних курсів. Методичне забезпечення освітніх компонент обмежується лише робочою навчальною програмою, доступність методичних матеріалів для здобувачів обмежено системою дистанційного навчання Moodle. Слабке наповнення інституційного репозиторію методичними розробками, інформаційними джерелами, які стосуються саме ОП "Сімейна психологія з основами психотерапії". Має місце невідповідність НПП тим ОК, які вони викладають в розрізі дотримання ЛУ, профілі викладачів на сайті кафедри застарілі. Відсутнє рейтингування НПП. Внутрішній моніторинг якості впровадження ОП не є системним.

Рекомендації

Враховуючи виявлені недоліки, ЕГ рекомендує: 1. При наступному перегляді ОП врахувати регіональні особливості та запити зацікавлених сторін. 2. Активно залучати до обговорення ОП (під час оновлення та перегляду) усі групи стейкхолдерів через практики круглих столів, анкетування, висвітлюючи пропозиції та обговорення у відповідних документах. 3. Враховуючи прописану в ОП мету та її особливість, гаранту ОП та групі розробників, при наступному перегляді, обговорити можливість додати до визначених Стандартом СК та ПРН ті, які стосуються саме розвитку компетентностей та ПРН з сімейної психології. 4. Привести до відповідності ОП навчальний план, графік навчального процесу, РНП освітніх компонентів до початку 2025 року. 5. Більш відповідально підходити до розробки тематики освітніх компонентів, враховуючи ЗК, СК, ПРН, які визначені ОП для даної ОК, назву самої навчальної дисципліни та цілі глобального розвитку. 6. Дотримуватись визначеної ЧНУ процедури вибору дисциплін вільного вибору, проводити презентації вибіркового курсу, вносити обрані дисципліни в індивідуальний план здобувачів, засвідчувати плани підписами самих здобувачів. 7. Визначити чіткі вимоги до змістовного та технічного оформлення звітів з практики, з чіткими критеріями щодо їхнього оцінювання. 8. Переглянути зміст і часову структуру практичної підготовки, зменшити кількість практик до двох, надавши можливість здобувачам набутти навичок практичної роботи саме з сім'ями, прописавши це в меті виробничої практики, перенести її на другий семестр. 9. В новій редакції ОП переглянути СЛХ впровадження ОК. 10. Опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності навчанням за ОП проводити систематично, відповідальність за аналіз результатів покласти на гаранта ОП та групу забезпечення, результати обговорювати на засіданні кафедри й вносити відповідні корективи. Корисним може стати розробка локального документу щодо регламентування процесу анкетування усіх зацікавлених сторін. 11. Гаранту та групі розробників ОП при її оновленні провести моніторинг профілю ОП щодо таких розділів: передумови вступу, мова викладання, придатність до працевлаштування, керуючись змінами до ЗУ "Про вищу освіту" (щодо опису ОП) від 23.04.2024р. 12. Застосовувати на ОП практику зарахування результатів неформальної освіти для здобувачів. 13. Залучати професіоналів-практиків, представників роботодавців до проведення гостьових лекцій, вебінарів в рамках викладання ОК. 14. Доречним було б розробити Положення щодо методичного забезпечення навчальних курсів в системі дистанційного навчання Moodle. 15. Гаранту активізувати роботу щодо міжнародної академічної мобільності здобувачів даної ОП. 16. Провести моніторинг відповідності НПП тим ОК, які вони викладають. 17. Розробити положення про щорічне рейтингування НПП. 18. Зробити архітектуру сайту зрозумілою та функціональною, враховуючи принцип прозорості й доступності. 19. Оновити нормативні документи, що регулюють освітньо-наукову та інші види діяльності ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП включає всі програмні результати навчання, визначені Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія для освітньо-професійних програм. Проєктною групою, в результаті обговорення з НПП, були долучені ЗК11. Здатність слідувати гуманістичним та демократичним цінностям. ЗК12. Здатність до особистісного розвитку, розвитку особистісного потенціалу, самовдосконалення. СК11. Здатність до ретроспективної, ситуативної та проєктивної рефлексії професійних компетенцій і здібностей, які дозволяють досягати успіху у діяльності сімейного психолога. СК12. Здатність добирати доречну стратегію психопрактичної діяльності на підставі аналізу власних базових компетенцій і клієнтського запиту. та ПР12. Володіти прийомами підвищення психологічної культури клієнтів, рівня їхнього психологічного благополуччя. ПР13. Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та, за потреби, визначити зміст запиту до супервізії. Після детального аналізу матриці забезпечення ПРН відповідним компонентам освітньої програми, ЕГ констатує те, що дана освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійні стандарти відсутні.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

За результатами вивчення нормативних документів, матеріалів сайту ЧНУ імені Петра Могили, дистанційного онлайн-візиту, ЕГ встановила, що мета й цілі освітньо-професійної програми «Сімейна психологія з основами психотерапії» з підготовки магістрів за спеціальністю 053 Психологія (далі – ОП), відповідають: стратегічним завданням Університету (п.2), що висвітлено у «Стратегічному плані розвитку ЧНУ імені Петра Могили на період 2019-2024рр.» (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/Strategichnij_plan_2019-2024_rr..pdf), а саме «розвинути систему освітніх технологій для вищої та всебічної освіти, яка буде відповідати викликам ХХІ століття та гарантуватиме попит і конкурентоспроможність випускників на світових та вітчизняних ринках праці»; концепції навчально-методичної роботи (п.2.3), а саме «створити систему менеджменту якості освіти, яка відповідатиме вимогам сучасного світового ринку і сприятиме ефективному опануванню новими знаннями та управлінню ними, застосовуючи прозорі, об'єктивні, вимірювані критерії, єдині для всіх структурних підрозділів; Меті навчальної роботи «підготовка конкурентоспроможних фахівців широкого спектру спеціальностей, здатних до творчої та інноваційної діяльності задля соціально-економічного розвитку місцевої громади, регіону, країни на основі кращих вітчизняних та світових практик і наукових досягнень»; Місії Університету «створення середовища продуктивної взаємодії науки та освіти з метою формування національно свідомої, чесною, творчої, професійної особистості, яка працюватиме для розвитку місцевої громади та держави»; стратегічним пріоритетам Університету на 2019-2024рр «розвинути систему освітніх технологій для вищої та всебічної освіти, яка буде відповідати викликам ХХІ століття та гарантуватиме попит і конкурентоспроможність випускників на світових та вітчизняних ринках праці». Метою ОП є «підготовка висококваліфікованих і конкурентоздатних фахівців-психологів, спроможних до розв'язання складних професійних задач, зокрема у сфері сімейної психології з основами психотерапії для суб'єктів господарювання, що спеціалізуються у наданні послуг сім'ям та їх членам задля гармонійного розвитку особистості, соціально-економічної стабільності та розвитку місцевої громади, регіону, країни на основі кращих вітчизняних та світових практик». Заявлені цілі навчання, а саме «підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі у процесі навчання та професійної діяльності у сфері сімейної психології, що передбачає проведення наукових та проєктивних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, та здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога» корелюють із ключовими цінностями та стратегічними напрямками Університету, а саме: «Конкурентоспроможність», «Якість освіти», «Дослідження», «Загальнолюдські цінності», «Студентоцентризм», «Інноваційність», «Інтеграція», «Регіональний контекст», «Інтегровані технології».

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Перелік загальних та спеціальних компетентностей, ПР освітньої програми 2024р. чітко відповідають Стандарту. Додано ЗК11, ЗК12, СК11, СК12 та ПР12, ПР13. Ціль даної ОП визначена з урахуванням потреб заінтересованих сторін, що зазначено у відгуках зовнішніх стейкхолдерів. ЕГ констатує те, що програмні результати навчання, зазначені у ОП, задовольняють потреби стейкхолдерів, до прикладу, Г.М.Дубчак, д.псих.н., доцент, професор кафедри психології Інституту педагогіки і психології у рецензії зазначає: «представлена освітньо-професійна програма підготовки магістрів психології дозволяє повноцінно забезпечити підготовку здобувачів вищої освіти, які матимуть ґрунтовні професійні знання з сімейної психології та володітимуть розвинутими вміннями і навичками у цій галузі професійної діяльності.....». Гарант ОП надав ЕГ для ознайомлення Протокол №16 засідання кафедри від 28.05.2024 року. На порядку денному засідання було обговорення пропозицій, щодо оновлення змісту освітніх компонентів ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» викладачами кафедри, а саме Астремська І.В. внесла пропозицію ОК 10 «Психологія кризових станів» замінити на ОК 10 «Супервізія в сімейній психотерапії», Кучманіч І.М. ОК 5 «Сімейна психологія та психотерапія» на ОК 5, ОК 6 «Психологія емоцій» на ОК 6 «Психологія та психотерапія емоційних станів», ОК 7 «Основи сімейної психотерапії» на ОК 7 «Сімейна психотерапія» з метою поглиблення змісту відповідних ОК. У ЗВО функціонує Рада роботодавців, але ЕГ не мала змоги пересвідчитися в тому, що представники Ради активно беруть участь під час обговорення потреб щодо модернізації ОП (їх не було на зустрічі фокус-групи, документально теж не підтверджена їх участь). Здобувачі вищої освіти всіх рівнів мали можливість брати участь у анкетуванні, а не у засіданнях кафедри, вчених рад факультету та ЗВО з метою висловлення своїх пропозицій. Використовується практика опитування здобувачів вищої освіти щодо оновлення ОП, але ЕГ не були надані підтвердження, щодо врахування даних пропозицій. За результатами анкетування «...50% магістрантів задоволені змістом освітньої програми; 37,5% опитаних задоволені повністю; 12,5% студентів задоволені частково», але ці дані стосувались усіх здобувачів навчально-наукового медичного інституту, а не ОП, яка була подана на експертизу (<http://surl.li/yfyghq>). ЕГ на фокус-групах не отримала підтвердження про обговорення ОП зі здобувачами, випускниками та роботодавцями (зі слів здобувачів вони в усній формі надавали пропозиції, роботодавці і випускники не долучались). Скан-копія витягу з протоколу засідання кафедри, де зафіксовано перегляд та внесення змін до даної ОП, надано на запит ЕГ, п3.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОП та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, про що зазначено на зустрічі з роботодавцями, випускниками ОП. Галузевий контекст врахований у переліку ОК ОП (структура ОП передбачає такі ОК, як: “Сімейна психологія та психотерапія”, “Перинатальна психологія”, “Сучасні напрямки практичної психології в роботі з сім'ями”, “Супервізія в сімейній психотерапії”), тематикою кваліфікаційних робіт здобувачів (наказ на теми був наданий ЕГ за запитом). Тематичний зміст обов'язкових ОК також повністю відповідає галузевому контексту та враховує тенденції розвитку спеціальності. При цьому ЕГ відзначає, що згідно ВСО, ОП була оновлена в 2023 році, було оголошено про набір, виходячи з Клопотання Миколаївського обласного центру соціальних служб від 13.04.2023 р. №193-03, в якому зазначено запит на “фахівців, здатних працювати з сім'ями військовослужбовців, які знаходяться в зоні бойових дій, які отримали поранення, інвалідність; які мають проблеми дитячо-батьківських відносин; з сім'ями, які стали вимушено переміщеними” тощо. Але цей запит не відображено ані в назвах ОК, ані з змісті поданих РНП. СК і ПРН, які було додано до визначених стандартом також не формують програмні результати навчання, які було визначено за запитом. ЕГ рекомендує розробникам ОП врахувати регіональний аспект, ввести відповідні ОК та розширити перелік ПРН. При формулюванні цілей та ПРН ОП було враховано досвід аналогічних програм в галузі сімейної психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, про що зазначив гарант ОП на зустрічі, але які саме ОК, методи та форми навчання були взяті з досвіду не було конкретизовано. В ВСО прописано досвід дотичних до даної ОП програм вітчизняних ЗВО, проте досвід врахування не розповсюджується на зміст ОК, не фіксується у змісті ОК, й не відображається у формулюваннях компетентностей та результатів навчання самої ОП. У Відомостях про самооцінювання є інформація щодо врахування досвіду аналогічних програм в галузі сімейної психології іноземних закладів вищої освіти. Однак, ЕГ на зустрічі з Гарантом ОП не отримала підтвердження даної інформації, тобто досвід іноземних ОП, дотичних до поданої ОП на експертизу, не було враховано.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Мета й цілі освітньо-професійної програми “Сімейна психологія з основами психотерапії” з підготовки магістрів за спеціальністю 053 Психологія, відповідають місії та стратегії ЧНУ. ОП враховує визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 “Психологія” другого (магістерського) рівня загальні, спеціальні компетентності та програмні результати навчання, форми підсумкового контролю. Враховано галузевий контекст у переліку ОК ОП (саме ОК: “Сімейна психологія та психотерапія”, “Перинатальна психологія”, “Сучасні напрямки практичної психології в роботі з сім'ями”, “Супервізія в сімейній психотерапії”) та тематикою кваліфікаційних робіт здобувачів. До обговорення ОП активно долучені представники академічної спільноти. ЕГ відмічає повну відповідність даного критерію за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.3; часткову невідповідність за підкритеріями 1.4 та 1.5, що може бути враховано при оновленні нової версії ОП 2025 року.

Недоліки

До процесу обговорення ОП не залучені роботодавці та випускники. Здобувачі вищої освіти мають можливість дати свій відгук або в усній формі, або через Google-форму, в яку завантажена анкета із загальними питаннями для здобувачів усіх спеціальностей ЗВО. Не враховано досвід закордонних освітніх програм. Регіональний аспект, висвітлений у запиті Миколаївського центру соціальних служб недостатньо враховано у цілях, компетентностях та результатах навчання.

Рекомендації

1. Розробникам ОП врахувати регіональний аспект, врахувати запити зацікавлених сторін, ввести відповідні ОК, розширити тематику навчальних курсів та розширити перелік ПРН. 2. Розробникам ОП залучити усі групи стейкхолдерів до процесу оновлення та перегляду ОП. 3. При перегляді ОП розширити та врахувати досвід аналогічних вітчизняних програм в галузі сімейної психології. 4. Проаналізувати досвід впровадження іноземними закладами вищої освіти освітніх програм, дотичних до ОП "Основи сімейної психології з основами психотерапії".

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми (далі - ОП) та окремих компонентів відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти і складає 90 кредитів ЄКТС, з яких 25 - відводиться на вибіркові навчальні дисципліни. Зазначені в освітній програмі ЗК, СК і ПРН відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю "Психологія" другого (магістерського) рівня. На запит ЕГ було надано ОП 2023р., в якій, як і в ОП 2024р. закладом вищої освіти визначено додаткові ЗК (11,12), СК (11,12), ПРН (12, 13), але ЕГ не змогла отримати відповідь на підставі чого це було зроблено, чії пропозиції було враховано в даному контексті. Додані СК та ПРН мали б на меті підсвітити саме особливості та фокус ОП, але лише СК 11 - "здатність до ретроспективної, ситуативної та проєктивної рефлексії професійних компетенцій та здібностей, які дозволяють досягати успіху в діяльності сімейного психолога" може бути дотичною до фокусу ОП. Гуманітарна складова ОП представлена такими обов'язковими освітніми компонентами, як "Педагогіка вищої школи", "Філософія інформаційного суспільства", "Ділова іноземна мова", а також висвітлена у циклі вибіркового дисциплін (циклу загальної підготовки), які представлені в загальноуніверситетському каталозі, який зберігається в системі онлайн навчання ЧНУ, за словами гаранта ОП, ЕГ не мала можливість переглянути цей каталог. Практична підготовка за ОП представлена трьома видами практики - виробнича (4,5 кредитів), асистентська (3 кредити), передкваліфікаційна (3 кредити). Загалом ЕГ констатує відповідність складових, структури ОП та ОК вимогам ЗУ "Про вищу освіту" та відповідного Стандарту. Але рекомендує, враховуючи прописану в ОП мету "підготовка... фахівців-психологів..., що спеціалізуються у наданні послуг сім'ям та їх членам задля гармонійного розвитку особистості..." та орієнтацію ОП "...на оволодіння...знаннями, соціальними навичками практичними вміння та практичними компетентностями в сфері сімейної психології" врахувати ці моменти, зазначені в профілі ОП, додавши до визначених Стандартом СК та ПРН, які стосуються саме розвитку компетентностей та програмних результатів навчання з сімейної психології та основ психотерапії.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Аналіз ОП, поданої на експертизу (2024 р.) має перелік ОК, які відповідають назві ОП, але логічну взаємопов'язаність цих ОК не можна перевірити, адже в СЛС відсутні зв'язки між освітніми компонентами, а НП 2024 р., поданий на експертизу та виставлений на сайті ЧНУ (<http://surl.li/aalqay>) має невідповідність щодо назв ОК для ОП 2024 р. Завантажена в систему НАЗЯВО інформація щодо обов'язкових компонент також має невідповідність для ОП 2024р., майже усі з них підписані 2023р. (ОК "Педагогіки вищої школи", "Філософія інформаційного суспільства", "Організація та методика науково-дослідницької діяльності", "Сімейна психологія та психотерапія" та ін.). Гарант пояснював це технічними помилками. Невідповідності ОП і НП прослідковуються і в назві семестрів - в ОП та СЛХ зазначені 9,10,11 семестри, а в НП - триместри (13,14,15,16). Деякі ОК, згідно НП складаються декілька семестрів, а в СЛХ до ОП це не зазначено. Наприклад, ОК "Сімейна психологія", згідно ОП (СЛС) викладається в 9 семестрі, а згідно РНП - 13, 14 триместр. В завантаженій в систему НАЗЯВО РНП ОК "Сімейна психологія і психотерапія" для 2023 р. взагалі відсутній розподіл годин для заочної форми навчання. Після початку виїзної експертизи ЕГ знайшла на сайті РНП ОК до ОП 2024 р., але дати їхнього затвердження не вказано, а сама ОП затверджена 30.08.2024р. (<http://surl.li/uspkir>), що викликає питання щодо вступної кампанії. Атестаційний екзаме́н не прописаний в ОП як окрема компонента, що унеможливило перевірку, які заявлені цілі та ПРН він дозволяє перевірити, але в СЛС зазначені його зв'язки із вибілковими навчальними дисциплінами. Помилки виявлено і в невідповідності зазначених в РПН обов'язкових ОК ЗК, СК і ПРН тим, які зазначені для цих компонентів в Матрицях забезпечення програмних компетентностей та програмних результатів. Так, в матрицях відповідності для ОК "Виробнича практика" (ОК 11) визначені ЗК1-2, 4,6,8-9,12; СК-1-3, 9-10, 12; ПРН-1-3, 5, 9-13, а в РНП ЗК1-12; СК1-12; ПРН1-12, при чому РНП подано без підписів та печаток. Згідно матриці відповідності, усі ПРН досягаються за рахунок обов'язкових ОК, але, наприклад, ОК "Педагогіка вищої школи" (ОК1) формує лише ПРН 2-3 (що не відповідає предметному полю самої ОК і не висвітлено в темах), а ОК "Кваліфікаційна робота" (ОК14) забезпечує ЗК1,10, СК 1 і ПРН 1. Такий розподіл не дає можливість під час підсумкової атестації перевірити набуті здобувачами під час навчання ЗК, СК і ПРН, визначених як Стандартом, так і закладом освіти. ЕГ рекомендує привести до відповідності ОП, навчальний план, СЛС, РНП обов'язкових освітніх компонентів. Формування загальнокультурних та громадянських компетентностей досягається за рахунок визначених ЗВО загальних компетентностей (ЗК11 - здатність слідувати гуманістичним та демократичним цінностям, ЗК12 - здатність до особистісного розвитку, розвитку особистісного потенціалу, самовдосконалення), що реалізовано в ОК "Педагогіка вищої школи", "Сімейна психотерапія", "Супервізія в сімейній психотерапії" та ін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

У ОП освітні компоненти, за своїм змістом, мають зв'язок з визначеною спеціальністю 053 Психологія та назвою освітньої програми "Сімейна психологія з основами психотерапії". Цикл обов'язкових дисциплін містить такі

класичні для магістерських програм ОК, як: “Сімейна психологія”, “Сімейна психотерапія”, “Сучасні напрями практичної психології в роботі з сім'ями”, “Супервізія в сімейній психотерапії”, “Перинатальна психологія”. Ці дисципліни безпосередньо відповідають предметній області психології. Аналіз РПН обов'язкових ОК засвідчує, що не усі РПН містять поняття, концепції, принципи предметної області психологічної галузі та відповідають спрямованості назв освітніх компонентів. Так, РПН ОК “Сімейна психотерапія” містить тему “Емоційно-фокусована сімейна психотерапія”, “Трансгенераційна сімейна психотерапія”, що відповідає спрямованості даної ОК. Але РПН ОК “Сучасні напрями практичної психології в роботі з сім'ями” містить теми, які торкаються теоретичних основ психотерапевтичних напрямів, і взагалі не висвітлено напрями роботи з сім'ями в сучасних умовах (<http://surl.li/kulsro>), РПН ОК “Психологія та психотерапія емоційних станів” (<http://surl.li/sajgyk>) розкриває лише теоретичні підходи до розгляду емоційної сфери, а питання психотерапії емоційних станів залишилося поза увагою, при чому РПН “Психологія емоцій” до ОП 2023р за своїм змістом є дотичною до РПН “Психологія та психотерапія емоційних станів”. Аналіз тематики кваліфікаційних робіт, поданих на запит ЕГ (наказ №229/1 від 10.09.2024р.) відповідає предметній області ОП, але в розрізі сімейної психології, та здебільшого дослідження торкаються питань перинатальної психології (в НП визначена курсова робота з ОК “Перинатальна психологія”), психотерапевтичний аспект не висвітлено в жодній з тем. ЕГ рекомендує ретельно підходити до розробки тематики освітніх компонентів, враховуючи ЗК, СК, ПРН, які визначені ОП для даної ОК, а також назву самої ОК. ЕГ рекомендує розширювати тематику кваліфікаційних робіт з акцентом на сучасні проблеми сімейної психології, додаючи в назви тем аспект психотерапевтичних втручань.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Згідно ОП і НП здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію за рахунок обрання дисциплін вільного вибору (25 кредитів ЄКТС, що відповідає чинному законодавству). ЗВО має “Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором”, <http://surl.li/hdylyo> (від 30.08.2021р.), згідно якого дисципліни вільного вибору поділяються на цикли загальної та професійної підготовки, оновлюються кожного року згідно урахування пропозицій усіх груп стейколдерів, ці ОК можуть бути представлені в ОП переліком альтернативних дисциплін або блоками, або їх комбінацією (с. 2-3 Положення). В Положенні (с.5) зазначено, що “відповідальні...ознайомлюють здобувачів з вибірковими курсами, їхніми анотаціями, організують зустрічі зі здобувачами для здійснення короткої презентації пропонованих дисциплін...Анотації та РПН розміщуються в системі Moodle”. На сайті ЧНУ <http://surl.li/oplecc> представлено силабуси вибіркових дисциплін, На зустрічі зі здобувачами 2023р.вступу було з'ясовано, що вони знайомляться з переліком вибіркових курсів тільки в Moodle, НПП не проводять для них презентації. Одна із здобувачів, на фокус-групі зазначила, що “викладачі сказали зайти в Moodle і зробити свій вибір - проголосувати, поставити помітку щодо дисципліни, яку обираєш”. Згідно “Положення”, с.7 - вибір, який здійснюється в системі Moodle не потребує заяви від здобувача. Далі, згідно Положення, декан/директор інститут робить розпорядження і дисципліни заносяться до індивідуального плану здобувача. ЕГ, на запит, отримала індивідуальні плани О.Гілко, Н.Бальва та В.Андреевої, здобувачів 2023 р. вступу, в яких зазначені вибіркові навчальні дисципліни, але тільки номери, без назв (2 в 2-му триместрі та 3 - в третьому триместрі). Відсутність назв вибіркових ОК, відсутність підписів здобувачів в індивідуальних планах не дає можливість ЕГ констатувати прозорість та зрозумілість процедури формування індивідуальної траєкторії навчання для здобувачів. Під час зустрічі з випускниками ОП, однією з учасниць фокус-групи було зазначено, що в якості вибіркової ОК була “Логопедія”, “яку вона не обирала і яка незрозуміло для чого вона взагалі була”. ЕГ отримала також “Розпорядження №2/1-06/42 від 24.12.2023р. про результати вибору дисциплін студентами спеціальності “Психологія”, підписане Т.в.о. директора ННПО К.Зуб, де визначені 5 вибіркових дисциплін з двох циклів. Аналіз назв цих ОК не відповідають меті та фокусу ОП, поданої на експертизу. Для ОП 2024р. визначені нові цикли вибіркових ОК <http://surl.li/ztejxu>. В силабусах до усіх ВОК прописано ЗК, СК та ПРН, які вони формують, але незрозумілими є підстави для такого розподілу. Здобувачі на зустрічі зазначили, що вони вільно обирають тему кваліфікаційної роботи та керівника. ЕГ рекомендує зробити процедуру вибору дисциплін вільного вибору чіткою та зрозумілою, проводити НПП презентації вибіркових курсів, в індивідуальному плані зазначити назви обраних ОК та засвідчувати плани підписами самих здобувачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка регулюється “Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ” від 27.04 2024р. (с.9), в якому зазначено, що практична підготовка регламентується положенням «Про проведення практики у ЧНУ імені Петра Могили», але він відсутній на сайті. ОП передбачає три види практики: 1) виробнича (4,5 кредити) з метою “проведення психологічного дослідження в умовах виробничої діяльності, а також збору та обробки емпіричних даних для кваліфікаційної роботи”, 2) асистентська (3 кредити), мета якої, згідно поданих РПН повністю ідентична виробничої; 3) передкваліфікаційна (3 кредити) з метою “закріплення і вдосконалення одержаних студентами теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок для виконання майбутніх функціональних обов'язків...”, що згідно завдань передбачає проведення формувального експерименту в рамках кваліфікаційної роботи магістра. В СЛХ до ОП практики не зазначені, що не дає змогу прослідкувати логіку їх впровадження. В таблиці 1 до ВСО, РПН усіх практик подані без печаток, підписів, є невідповідності щодо визначених в РПН ЗК, СК і ПРН з матрицями до ОП. Згідно НП до ОП 2024р. та графіку навчального процесу, усі вони відбуваються в 16 триместрі, з першого тижня вересня 2-го року навчання і тривають одна за одною сім тижнів. Здобувачі 2023р.

зазначили, що виробничу практику проходили в червні, а в вересні - асистентську та передкваліфікаційну. На запит ЕГ було надано звіти щодо проходження практик, в яких відсутні підписи, як студентів, так і керівників практики, підсумкові оцінки, хоча, згідно графіків, практики вже завершилися. ЕГ відмічає невідповідність змісту звітів завданням, наприклад звіт Н.Бальва (виробнича практика) описує проведення індивідуальних консультацій; а звіт І.Нечипорук (виробнича практика) - проведення лекційних та просвітницьких заходів, є порушення оформлення списку літератури. Аналіз наданих на запит звітів свідчить про низьку якість підготовки звітної документації. ЕГ пропонує визначити чіткі вимоги до змісту, до технічного оформлення, з чіткими критеріями щодо оцінювання, адже МВ до усіх видів практик не було надано ЕГ. Одночасно з цим, ЕГ пропонує переглянути зміст і часову структуру практичної підготовки, зменшити кількість практик до двох, надавши можливість здобувачам набуття навичок практичної роботи саме з сім'ями (виробнича практика). Метою передкваліфікаційної практики могло б бути саме підготовка до кваліфікаційної роботи магістра (проведення емпіричного дослідження згідно теми). На сайті ЧНУ є договори практик <http://surl.li/wkymnl>, але це загальні договори для різних ОП. ЕГ робила запит надати угоди на різні види практик саме для даної ОП, але не отримала їх. Зустріч з роботодавцями: представник ГО "Сімейний простір" (Г.Демірполат), представник міського центру підтримки ВПО та ветеранів АТО" (О.Ольшівська) зазначили, що на базі їхніх закладів здобувачі даної ОП проходять практику, і навіть випускниця даної ОП після практики залишитись працювати в їхній установі.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Аналіз освітніх компонентів, форм і методів навчання, які пропонуються в рамках ОК, дозволяють формувати не тільки професійні компетентності та програмні результати навчання, а й соціальні навички. Так, при викладанні ОК "Педагогіка вищої школи" використовуються такі методи навчання, як ділова гра, рішення ситуаційних завдань, що дозволяє розвивати креативність, вміння працювати в команді. При викладанні ОК "Сімейна психологія і психотерапія" використовується метод "аналізу життєвих ситуацій", "групові дискусії". На зустрічі з НПП, І.Астремська зазначила, що під час навчальних занять використовує метод створення презентацій, завдання, які потребують групової комунікації, креативності. Здобувачі ОП беруть участь в науково-практичних конференціях, про що свідчать сертифікати учасників, надані гарантом ОП за запитом та підтверджені під час фокус-групи. Позитивною практикою є наявність вибіркового ОК, які спеціально орієнтовані на досягнення соціальних навичок: "Тренінг-практикум: інтерв'язія для психологія", "Техніки продажів, робота з запереченнями, ораторське мистецтво сімейного психолога", "Інтерактивні технології та обладнання в сімейній психотерапії". Впровадження в ОП ОК "Ділова іноземна мова (англійська)" дозволяє здобувачам розвивати навички комунікації з представниками інших країн та культур, що є особливо актуальним в умовах глобалізації сучасного світу та його багатокультурності.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС, які розподілені між нормативними навчальними дисциплінами (65 кредитів/73%) і вибіровими (25 кредитів/27%). На нормативні ОК передбачено цикл дисциплін загальної підготовки (ОК "Педагогіка вищої школи", "Філософія інформаційної суспільства", "Ділова іноземна мова (англійська) - сумарно 9 кредитів, і цикл професійної підготовки - 56 кредитів. На практичну підготовку відводиться 10,5 кредитів, а на підсумкову атестацію - 12 кредитів (кваліфікаційна робота та атестаційний екзамен). ЕГ рекомендує АЕ розглядати як окрему ОК, адже для неї в НП, в графіку навчального процесу відводиться тиждень, тобто 1,5 кредити. Введення АЕ окремою компонентою, внесення його в матрицю відповідностей, дало б можливість прослідкувати, які ПРН буде забезпечувати даний ОК. Згідно "Положення про організацію навчального процесу в ЧНУ ім. П.Могили" (<http://surl.li/kjxnp>) зазначено, основними видами навчальних занять є лекції, практичні, семінарські заняття, консультації (с.5 Положення), при цьому в НП зазначені - лекції, групові, підгрупові, що унеможливило розуміння видів аудиторних занять здобувачів. Навчальний час, передбачений на самостійну роботу здобувача, згідно Положення, складає 67 - 89% (для заочної форми) загального обсягу навчального часу здобувача (с. 8 Положення). Відповідальною за проведення соціологічних досліджень в ЧНУ є к.соціол.н., В.Чорна, створено Центр соціологічних досліджень, який є відповідальним за опитування студентів (с. 4 Концепції функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в ЧНУ <http://surl.li/mtghig>), є розроблена система опитування здобувачів, яке відбувається раз на рік, в лютому-березні, як зазначив на фокус групі начальник навчально-методичного відділу С.Шкірчак. На сайті ЗВО є вкладка Оцінювання якості вищої освіти, де висвітлені результати анкетування здобувачів усіх спеціальностей університету, відслідкувати результати саме за ОП "Сімейна психологія з основами психотерапії" є неможливим. Здобувачі зазначали, що опитування відбувалось через Google-форму, надіслану на Viber, така форма була надана ЕГ <http://surl.li/zkkadi> (запитання щодо задоволеності фактичним навантаженням в анкеті відсутнє). ЕГ рекомендує проводити опитування здобувачів із зазначенням ними освітніх програм, за якими вони навчаються, відповідальність за аналіз результатів покласти на гаранта ОП та групу забезпечення, робити щорічний моніторинг результатів анкетування здобувачів щодо оцінки ними якості освітнього процесу, обговорювати на засіданнях відповідних кафедр для прийняття відповідних управлінських рішень. Було б гарною практикою розробка локального документу по ЗВО, який би регламентував процедуру опитування усіх зацікавлених сторін.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Для забезпечення набуття здобувачами ОП "Сімейна психологія з основами психотерапії" глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, даною ОП введені освітні компоненти та відповідна тематика. Як зазначила на фокус групі НПП І.Кучманіч в ОК "Перинатальна психологія" розглядається тема "Психогенне безпліддя", яка корелює із глобальною ціллю "забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці". Найвний вибірковий курс "Гендерна психологія" дозволить поглибити компетенції щодо розуміння такої глобальної цілі, як "забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат".

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ зазначає відповідність даного критерію за п.2.6, 2.7, 2.8, часткову відповідність за п.2.3, 2.9, 2.10 і повну невідповідність за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.4, 2.5. ОП дає можливість розвивати у здобувачів вищої освіти соціальні навички за рахунок різноманітних методів та форм навчання. ОП має обов'язкові компоненти, які відповідають предметному полю, а саме дозволяють набуття знань та навичок в сімейній психології. ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку за рахунок включення відповідної тематики, включених в обов'язкові освітні компоненти. Експертна група відмічає, що освітня програма, подана на експертизу, не відповідає за назвами освітніх компонент навчальному плану. Мають місце суттєві недоліки у висвітленні ЗК, СК і ПРН в РНП освітніх компонент, які не відповідають заявленим в матрицях до ОП. Процедура обрання здобувачами дисциплін вільного вибору не відповідає прописаній в нормативних документах. Відсутня практика аналізу опитувань здобувачів щодо оцінки якості навчання, навчального навантаження тощо. Якість практичної підготовки здобувачів освіти за трьома видами практик є сумнівною, відсутні угоди щодо проходження різних видів практик з конкретними базами практик. Положення про практику в ЧНУ відсутні на сайті.

Недоліки

Фокус освітньої програми, її особливості, наповненість освітніми компонентами не висвітлені в програмних результатах навчання. Структурно-логічна схема до ОП містить невідповідності, що утруднює розуміння логіки розгортання ОП у часі та які освітні компоненти є пререквізитами вивчення інших ОК; є помилки у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та їх висвітлення в робочих навчальних програмах. Відсутність атестаційного екзамену як окремої компоненти унеможливує розуміння того, які фахові компетентності та програмні результати він мусить перевірити. Поява атестаційного екзамену в структурно-логічній схемі та демонстрація його зв'язків з вибірковими освітніми компонентами демонструє відсутність чіткого розуміння авторами освітньої програми за рахунок яких освітніх компонентів можуть бути набуті фахові компетентності. Присутність в РНП вибіркового освітнього компонент ЗК, СК і ПРН взагалі нічим не може бути пояснена. Відсутня чітка процедура щодо інформування здобувачів даної ОП про процедуру обрання вибіркового дисциплін, незрозумілий механізм обрання дисципліни (чи блоково, чи по одній з блоку). Мета і завдання виробничої та асистентської практики є дотичними, згідно РНП. Перевантаженість 11 семестру трьома практиками, які слідує одна за одною, виділення лише двох тижнів на проведення емпіричного дослідження до кваліфікаційної роботи (передкваліфікаційна практика) роблять сумнівними ці результати. Задоволеність здобувачами навчального навантаження не аналізується, не висвітлюється на сайті кафедри. Роботодавці не залучені до обговорення освітньої програми, відсутні угоди щодо конкретних видів практики з конкретними базами практик. Велика кількість помилок, неузгодженість в документах, відсутність печаток, підписів, як в робочих навчальних програмах ОК, так і в інших документах (індивідуальних плана студентів, звітах з практики). Затвердження ОП перед початком нового навчального року (30.08.2024 р.) робить незрозумілим процес вступу на ОП.

Рекомендації

1. Враховуючи прописану в ОП мету та її особливість, гаранту ОП та групі розробників обговорити можливість додати до визначених Стандартом СК та ПРН, які стосуються саме розвитку компетентностей та програмних результатів навчання з сімейної психології та психотерапії. 2. Привести до відповідності ОП навчальний план та усі РНП освітніх компонентів. 3. Більш відповідально підходити до розробки тематики освітніх компонентів, враховуючи ЗК, СК, ПРН, які визначені ОП для даної ОК, а також назву самої ОК. 4. Зробити процедуру вибору дисциплін вільного вибору чіткою та зрозумілою, проводити НПП презентації вибіркових курсів, в індивідуальному плані зазначати назви обраних ОК та засвідчувати плани підписами самих здобувачів. 5. Визначити чіткі вимоги до змісту, до технічного оформлення, з чіткими критеріями щодо оцінювання. 6. Переглянути зміст і часову структуру практичної підготовки, зменшити кількість практик до двох, надавши можливість здобувачам набути навичок практичної роботи саме з сім'ями, прописавши це в меті виробничої практики і проводити її у 2-му семестрі. 7. Проводити опитування здобувачів за освітніми програмами, відповідальність за аналіз результатів покласти на гаранта ОП та групу забезпечення, робити щорічний моніторинг результатів анкетування, обговорювати на засіданнях відповідних кафедр для прийняття відповідних управлінських рішень. 8. Розробити локальний документ по ЗВО, який би регламентував процедуру опитування усіх зацікавлених сторін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання до Чорноморського національного університету імені Петра Могили, Положення про Приймальну комісію ЧНУ імені Петра Могили, Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти, Порядок прийому на навчання в 2024 році, є нормативно-регулятивними актами ЗВО з питань вступу. Сторінка сайту Університету «Вступнику» (<https://chmnu.edu.ua/vstupniku-2024/>) надає вільний доступ до інформації щодо вступу. За вкладкою «Вступнику» на сайті Університету містяться нормативні документи, перелік конкурсних предметів (вступних екзаменів, творчих конкурсів) на магістратуру у 2024 році на бюджетну та контрактну форму навчання, рейтингові списки вступників, накази про зарахування, про підготовче відділення, заочну освіту, програми фахових випробувань, вимоги до написання мотиваційного листа, а також про гранти на навчання. Правила прийому містять інформацію щодо вимог до рівня освіти вступників, термінів прийому заяв і документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання, етапів вступної кампанії, порядку прийому заяв і документів та детальної інформації щодо організації конкурсного відбору. За результатами роботи ЕГ констатує, що правила прийому на навчання за освітньою програмою не містять дискримінаційного характеру, мають чіткі та зрозумілі вимоги щодо переліку освітніх ступенів та спеціальностей, за якими оголошується прийом на навчання. На офіційному сайті для вступників надано актуальну інформацію іноземним студентам. Консультаційний центр при приймальній комісії надає можливість абітурієнтам залишити повідомлення та/чи проконсультуватись з питань, які є цікавими для них під час вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому до університету переглядаються та затверджуються вченою радою ЗВО з урахуванням всіх постанов та рекомендацій МОН України. Здобувачі спеціальності 053 Психологія другого (магістерського) рівня не мають вступного фахового іспиту, вони складають ЄВІ та ЄФВВ, відповідно до програми затвердженої МОН України: (<https://chmnu.edu.ua/fahovi-vstupni-viprobuvannya-zi-spetsialnosti-dlya-vstupu-na-5-kurs-navchannya-dlya-zdobuttya-stupenya-magistra/>). Додаток 7 містить перелік предметних тестів єдиного вступного фахового випробування для вступу для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7. За вкладкою «Перелік конкурсних предметів (вступних екзаменів, творчих конкурсів) у 2024 році на бюджетну та контрактну форму навчання» ([https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Perelik_konkursnih_predmetiv_vstupnih_ekzameniv_tvorchih_konkursiv_na_magistraturu_v_2024_rotsi_na_byudzhethnu_ta_kontraktnu_formu_navchannya.pdf](https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Perelik_konkursnih_predmetiv_vstupnih_ekzameniv_tvorchih_konkursiv_na_magistraturu_v_2024_rotsi_na_byudzhethnu_ta_kontraktну_formu_navchannya.pdf)) можна знайти перелік конкурсних пропозицій для прийому на навчання осіб, які здобули ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) для здобуття ступеня магістра. За вкладкою «Інформація для вступників у 2024 році» можна знайти коротку інструкцію та корисні поради, які необхідні для реєстрації для участі у вступних випробуваннях при вступі до Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Тривалість іспиту – 1 година. Критерії оцінювання: тест оцінюється за 200 бальною шкалою. Зміст програми предметного тесту з психології та соціології єдиного фахового вступного випробування включає: «Основи психології та соціології», «Історія і теорія психології та соціології», «Методи психології та соціології», «Прикладні аспекти психології та соціології», «Психологічні та соціологічні виміри суспільства». Зміст програми предметного тесту з психології та педагогіки єдиного фахового вступного випробування включає: «Основи педагогіки та психології», «Історія і теорія педагогіки та психології», «Методи дослідження у педагогіці та психології», «Прикладні психолого-педагогічні засади освіти, навчання, виховання та розвитку особистості». Абітурієнт повинен мати теоретичні знання з базових курсів психології та

сформовані компетентності з прикладних навчальних дисциплін, обсяг яких визначається змістом запропонованих програм. Загалом ЕГ підтверджує, що правила прийому на навчання за ОП враховують особливості освітньо-професійної програми, вимоги до вступників є ефективним способом для формування контингенту здобувачів, які вмотивовані та здатні до навчання на ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили. Та увагу ЕГ привернув той факт, що у «передумові», вступу, що зазначено у профілі освітньої програми 2024р, є «наявність ступеня «бакалавр», а у відомостях СО «бакалавр», «магістр (ОКР «спеціаліст»).

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Процедура визнання результатів навчання, здобутих під час академічної мобільності у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, повністю відповідає національним та міжнародним стандартам. Це підтверджується Положенням про організацію освітнього процесу (Протокол №4 від 25.04.2024р) в ЧНУ імені Петра Могили (п.4): https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_Pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf; Положенням про порядок перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці (Протокол №1 від 30.08.2019р): https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_poryadok_perezarahuvannya_osvitnih_komponentiv_ta_viznachennya_aka_demichnoyi_riznitsi.pdf; Положенням про визнання іноземних документів про освіту в ЧНУ імені Петра Могили (Протокол №3 від 14.11.2019р) https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/Polozhennya_pro_viznannya_inozemnih_dokumentiv_pro_osvitu_v_CHNU_imeni_Petra_Mogili.pdf. Скан-копії з заяв, що підтверджують перезарахування результатів навчання здобувачів, визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності) надано на запит ЕГ п.19. Ці заяви стосувалися перезарахування оцінки з ОК «Ділова іноземна мова».

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Положення про порядок визнання у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили вищої освіти визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти є нормативним документом ЗВО (Протокол №8 від 27.10.2022р): <https://t.ly/AQA6j>. Відповідно до п.1.2. даного Положення «Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 % відповідної освітньої програми». Розділ 2 визначає визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті. Здобувач може ініціювати визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, п.2.1 «Здобувач вищої освіти звертається із заявою до декана факультету/директора інституту з проханням про визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті (див. Дод. 1). До заяви додаються декларація про попереднє навчання (див. Дод. 2) та додаткові документи (сертифікати, свідоцтва, програми тощо), що підтверджують ті результати навчання, які здобувач отримав». Процедура ґрунтується на чітких і прозорих правилах, які повністю відповідають національному законодавству та міжнародним освітнім стандартам. Але на ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» відсутні запити від здобувачів щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітня діяльність за даною освітньою програмою в повній мірі відповідають критерію 3. ЕГ констатує той факт, що правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, вони не містять дискримінаційних положень, розміщені у вільному доступі на офіційному сайті Чорноморського національного університету імені Петра Могили, враховують особливості самої ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії», що є свідченням повної відповідності підкритерів 3.1 та 3.2 даного критерію. Факт визначення чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної освіти, їх доступність для всіх учасників освітнього процесу (відповідність підкритерію 3.4). У ЗВО створені всі умови для реалізації права на академічну мобільність, що є позитивною стороною даного критерію (підкритерій 3.3). Правила прийому до Чорноморського національного університету імені Петра Могили не містять ознак дискримінації для потенційних вступників, мають чіткі та зрозумілі вимоги щодо переліку освітніх ступенів та спеціальностей, за якими оголошується прийом на навчання. Здобувачі підтвердили, що ознайомилися з інформацією про ОП та правилами вступу на сайті університету. В

Університеті при приймальній комісії створено Консультаційний центр. Програма вступного фахового іспиту складена, відповідно до програми затвердженої МОН України. Існують нормативні положення, що передбачають перезарахування результатів академічної мобільності та результатів неформального навчання.

Недоліки

«Передумовою» вступу, що зазначено у профілі освітньої програми 2024р, є тільки «наявність ступеня «бакалавр». Здобувачі не залучені у програмах академічної мобільності.

Рекомендації

1. Змінити «передумови» вступу у профілі ОП, а саме - доповнити «передумови вступу» не тільки на основі ступеня бакалавра, а і магістра (чи ОКР спеціаліста), навіть здобутого за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження вступних випробувань. 2. Гаранту ОП та викладачам ОП провести інформування здобувачів освіти щодо можливостей навчання у неформальній освіті поза межами ОП та розширити практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Підготовка за ОП здійснюється за заочною формою навчання. Згідно “Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ ім. П.Могили” (<http://surl.li/svtcas>) формами навчання є: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота здобувачів, практична підготовка, контрольні заходи (с.3). Видами навчальних занять є: лекції, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації. Аналізуючи НП до ОП ЕГ відмічає невідповідність назв аудиторних занять даному Положенню. В НП визначені лекції, групові, підгрупові та самостійна робота. НП передбачено курсову роботу, яка відсутня в самій ОП. На зустрічі з'ясовано, що вона передбачена в ОК “Перинатальна психологія”, її мета - це, за словами НПП І.Кучманіч, розробка теоретичної частини магістерського дослідження, але в такому випадку звучується коло наукових пошуків здобувачів виключно питаннями перинатальної психології. МВ до написання курсової роботи ЕГ не отримала (запит від 15.10.2024р.). Було надано дві МВ до ОК “Основи сімейної психотерапії” та “Психологія емоцій” (які в ОП 2024 р. мають відповідно назви “Сімейна психотерапія” та “Психологія та психотерапія емоційних станів”). Матриця відповідності ПРН, ОК, методів навчання та оцінювання ОП (таблиця з ВСО) була надана за запитом і також сформована до ОП 2023р., а не до поданої на експертизу. Методи та форми навчання, які подані в РНП ОК “Філософія інформаційного суспільства” (згідно таблиці з до ВСО) – це пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, дослідницький, але через які форми навчання можуть бути досягнуті ПРН 13 (“розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та, за потреби, визначити зміст запиту до супервізії”), ПРН 5 (“розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість) залишається незрозумілим, адже РНП даної ОК розроблена для ОП “Психологія”, а не для ОП “Сімейна психологія з основами психотерапії”. В таблиці з ВСО до ОК “Сімейна психотерапія” здобувачам пропонуються такі методи, як: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний виклад, частково-пошуковий, аналіз життєвих ситуацій. В МВ до даної ОК пропонуються такі завдання, як “зробити конспект-схему, підібрати клієнтські історії відомих психотерапевтів». Майже усі методи навчання, зазначені в таблиці з добиралися розробниками виключно до ОК, а не до ПРН, тому їх досягнення є сумнівним. ЕГ рекомендує провести моніторинг щодо відповідності методів та форм навчання ПРН, заявленим в ОП до конкретної ОК, прописувати їх в РНП, методичних рекомендаціях. Здобувачі зазначали, що вони надають свої відгуки щодо ОП своїм викладачам в усній формі, а також через анкету, самостійно обирають теми курсових та магістерських робіт. Випускники під час зустрічі наголосили, що НПП знайомили їх з сучасними методиками роботи із сім'ями, так НПП О.Дрозд проводила заняття з використанням МАК, трансформаційні ігри, тренінгові заняття.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

На сайті університету викладені РПН обов'язкових освітніх компонент до ОП (<https://chmnu.edu.ua/robocbi-programi-navchalnih-distsiplin-11/>), в яких зазначено мету навчального курсу, зміст, викладені ПРН, плани лекційних занять, практичних занять, завдання до самостійної роботи, критерії оцінювання як поточного, так і підсумкового контролів, рекомендована література до курсу. На сайті ЗВО у вільному доступі викладено й силабуси вибіркового освітніх компонентів (<https://chmnu.edu.ua/distsiplini-vilnogo-viboru-zdobuvachiv-5/>) в яких зазначено мета курсу, тематика, оцінювання, вимоги до роботи студента, а також ЗК, СК та ПРН, які формує курс, але для вибіркової ОК вони не можуть бути визначені. Як зазначили на фокус групах НПП, адміністрація, здобувачі, основну інформацію щодо розкладу, графіку навчального процесу, навчальних курсів вони отримують в системі Moodle, під час резервної зустрічі здобувачі (І.Медведева та О.Гилко), виходивши із своїх особистих кабінетів продемонстрували наповненість навчального курсу. Так, було продемонстровано курс “Сімейна психологія”, “Перинатальна психологія” - для здобувачів доступні інформація про викладача, посилання на його Zoom-конференцію, презентації лекційного матеріалу, завдання до “групових занять”, завдання до контрольної роботи, питання для іспиту та список літератури. В якості завдань до групових занять пропонується підготовка доповідей за темами, створення презентацій. Затверджених МВ до навчального курсу в системі не виставлено. В рубриці “Контрольна робота” здобувач завантажує роботу і викладач прикріплює результати її оцінювання, може написати коментар. Здобувачі обізнані щодо критеріїв оцінювання, за поточну роботу вони можуть набрати 60 балів, а підсумковий контроль - 40 балів. ЕГ намагалась знайти методичні матеріали до навчальних курсів ОП в інституційному репозиторії, але директор бібліотеки не змогла продемонструвати їхню наявність. ЕГ рекомендує розміщувати методичні вказівки до семінарських, практичних занять, самостійної роботи на сайті кафедри, створивши окрему вкладку за ОП “Сімейна психологія з основами психотерапії”, або наповнити методичними рекомендаціями інституційний репозиторій. Доречним було б розробити локальне положення щодо рекомендацій до наповненості навчальних курсів в системі Moodle.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Наукова складова під час реалізації ОП представлена через включення ОК “Організація та методика науково-дослідницької діяльності”, введення курсової роботи з ОК “Перинатальна психологія”, проведення виробничої та передкваліфікаційної практик, підготовки та захисту кваліфікаційної роботи, що висвітлює фокус ОП “...забезпечення підґрунтя для проведення наукових досліджень..” Додатково наукова діяльність на освітній програмі пов'язана із активним залученням здобувачів до участі у науково-практичних конференціях, участю в роботі студентського науково-практичного гуртка “Psychology of Science”. План роботи гуртка, протоколи засідання було надано ЕГ за запитом. Аналіз документів демонструє, що здобувачі даної ОП І.Сулковська, О.Гилко, Н.Бальва, І.Медведева залучені до роботи гуртка. ЕГ отримала сертифікати щодо участі здобувачів даної ОП в наукових заходах та посилання на публікації у фахових виданнях з психології. Так, здобувачі ОП О.Гілко, Т.Ботезату мають статті у Віснику Львівського університету (2024р., випуск 20) у співавторстві з НПП І.Астремською. Здобувачка Н.Андрєєва брала участь у VI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції “Розвиток сучасної науки: актуальні питання теорії та практики” (м.Кропивницький, 20.09.2024р.), що підтверджує наданий сертифікат. Усі ці документи було надано ЕГ за запитом. ЕГ рекомендує зробити окрему вкладку на сайті кафедри на висвітлювати цю діяльність систематично.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Науково-педагогічні працівники, які задіяні на даній ОП, під час зустрічі зазначили, що оновлюють РПН освітніх компонент, які вони викладають, за рахунок проведення власних досліджень, наприклад, проф. кафедри І.Астремська на фокус-групі зазначила, що тематика її докторської дисертації, наукові статті було враховано при розробці тематики нового обов'язкового курсу “Супервізія в сімейній психотерапії”, доц. І.Кучманіч, яка є системним сімейним терапевтом, оновлює навчальний курс “Сімейна психологія”, “Перинатальна психологія”, виходячи з своїх наукових досліджень та практичного досвіду психотерапевтичної роботи з сім'ями.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Забезпечення стратегії інтерналізації в ЧНУ висвітлено в «Стратегії інтернаціоналізації ЧНУ імені Петра Могили на 2024-2029 рр. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Strategiya_internats.2024.pdf) та покладено на відділ міжнародних зв'язків, діяльність якого широко висвітлена на сайті (<https://chmnu.edu.ua/category/international-department/>) Провідний фахівець центру О.Філімонова на зустрічі зазначила, що ЧНУ ім.П.Могили має майже 180 угод про співпрацю з іноземними закладами-партнерами, але представники даної ОП не долучені до програм міжнародної мобільності, які пропонує ЗВО, а “здобувачі не проявляють активності та інтересу, адже вони заочники”. На сайті ЗВО викладена інформація щодо актуальних програм міжнародної мобільності”<https://chmnu.edu.ua/aktualni-programi-akademichnoyi-mobilnosti/> ЕГ рекомендує посилити процес інтерналізації на освітній програмі, долучатись до програм віртуальної міжнародної мобільності, мотивувати здобувачів вищої освіти долучатися до програм, пропонувані ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ зазначає, що ОП має повну відповідність за підкритеріями 4.1, 4.3, 4.4. та часткову відповідність за підкритеріями 4.2 та 4.5. Навчання і викладання за освітньою програмою в цілому дозволяє сформувати визначені програмою компетентності та сформувати програмні результати. Здобувачам надаються чіткі та зрозумілі критерії оцінювання, які описано в робочих навчальних програмах. Заклад вищої освіти забезпечує якісне поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП: в освітній програмі передбачено окремий освітній компонент, який дозволяє здобувачам сформувати знання та навички щодо проведення наукового дослідження. Здобувачі систематично публікують результати своїх досліджень у фахових виданнях, виступають на конференціях. Науково-педагогічні працівники, задіяні на освітній програмі оновлюють робочі навчальні програми дисциплін, виходячи з власних наукових досліджень, практичної діяльності. Заклад вищої освіти пропонує велику кількість можливостей для міжнародної академічної мобільності, як для науково-педагогічних працівників, так і для здобувачів.

Недоліки

Методи навчання, які вказані у таблиці з ВСО не відповідають інформації, поданої в робочих навчальних програмах; низька наповнюваність методичними матеріалами системи дистанційного Moodle. Відсутність методичних рекомендацій до практичних занять та самостійної роботи здобувачів освіти в інституційному репозиторії. Відсутність практик залучення здобувачів освітньої програми до програм міжнародної академічної мобільності

Рекомендації

1. При наступному оновленні робочих навчальних програм чітко прописувати методи навчання. 2. Доречним було б розробити Положення щодо методичного забезпечення навчальних курсів в системі дистанційного навчання Moodle. 3. Гаранту активізувати роботу щодо міжнародної академічної мобільності здобувачів даної освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

У навчальному процесі Університету використовуються такі види контролю: поточний (проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру) та підсумковий (включає семестровий контроль і атестацію студентів). Форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання відображено в Положенні про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Петра Могили (п.3.6-3.9) (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_Pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf); в Положенні про рейтингову систему оцінювання результатів навчання здобувачів (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-rejtingovu-sistemu-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv.pdf>); опис процедури оскарження оцінки, представлено в Положенні про порядок і методіку проведення заліків та екзаменів (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-poryadok-i-metodiku-provedennya-zaliviv-ta-ekzameniv-1.pdf>) у п.6. Здобувачі ВО, при інтерв'юванні, засвідчили, що первинну інформацію щодо порядку і термінів проведення контрольних заходів, чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень, вони отримують на платформі дистанційного навчання (MOODLE), а також НПП доводять до їх відома на початку семестру з кожного ОК. ЕГ констатує, що робоча програма кожного ОК мають обов'язковий елемент «Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання», (<https://chmnu.edu.ua/navchalno-metodichne-zabezpechennya-2024-r-vstupu-10/>). Згідно з опитуванням у 2024 році, чіткими, зрозумілими та прозорими критерії оцінювання навчальних досягнень є для 94,4% здобувачів, але «є й відсоток тих, хто вважає ці критерії «не завжди прозорими та зрозумілими»» (<https://chmnu.edu.ua/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/>) п.2.6). Окремо, зі здобувачами, даної ОП, щодо цього питання, опитування не проводилося. В Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv-vishhoi-osviti-1.pdf>) (п.3),

Положенні про кваліфікаційну роботу (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-kvalifikatsijnu-robotu-1.pdf>) представлено рекомендації щодо підготовки, оформлення та захисту магістерської роботи, критерії оцінювання роботи. Діяльність екзаменаційної комісії регулюється Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv-vishhoyi-osviti-1.pdf>) «...до складу ЕК зі спеціальності можуть входити: директори навчально-наукових інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр, професори, доценти кафедр, провідні фахівці підприємств, організацій та установ, зокрема й наукових, можуть бути залучені інші кваліфіковані фахівці відповідного профілю», «у разі настання особливих обставин або для здобувачів дистанційної форми матеріали для атестації здобувачів розміщуються на платформі дистанційного навчання (MOODLE) у вигляді окремого електронного курсу з назвою «Атестація з освітньої програми».

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОП відповідають Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 «Психологія» і передбачають публічний захист (демонстрацію) кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен. В Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-atestatsiyu-zdobuvachiv-vishhoyi-osviti-1.pdf>) (п.6).надано рекомендації щодо захисту магістерської роботи. Програма атестаційного екзамену з ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» затверджена (Протокол №18 засідання кафедри психології від 12.08.24) передбачає дотримання співвідношення теоретичного; рефлексивно-прикладного; практично-аналітичного компонента, що проявляються у визначенні рівня сформованості базових знань та уявлень, але в свою чергу ЕГ констатує, що програма «Атестаційного іспиту» містить питання, які відповідають змісту робочих програм ОК (Психологія кризових станів; Психологія емоцій; Сучасні напрямки практичної психології; Основи сімейної психотерапії; Сімейна психологія та психотерапія; Перинатальна психологія), більшість з яких не представлена в ОП за 2024р., а також представлено ОК не в повному обсязі, щоб перевірити сформованість ЗК, СК, РН за даною ОП. Що також не може гарантувати забезпечення формування РН, передбачених матрицями відповідності даної ОП.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів у ЗВО регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Петра Могили (п.3.6-3.9) (<http://surl.li/lwdmkc>); в Положенням про рейтингову систему оцінювання результатів навчання здобувачів (<http://surl.li/wcyunly>); Положенням про порядок і методику проведення заліків та екзаменів (<http://surl.li/jdjoyf>); надається в Інформаційно-довідковому виданні ЧНУ «111 запитань від першокурсника» (<https://chmnu.edu.ua/dovidnik-pershokursnika/>). Здобувачі освіти під час зустрічі наголошують про відкритість контролю (ознайомлення студентів на початку вивчення дисципліни з контрольними завданнями та всіма формами контрольних заходів і критеріями їх оцінювання, а також можливість ознайомитися з ними на платформі Moodle (<https://moodle3.chmnu.edu.ua/>), в робочих програмах ОК (<http://surl.li/sybjij>). Здобувачі зазначили, що в Телеграм-каналах, на платформі дистанційного навчання Moodle, розміщуються програми іспитів з переліком питань, описом форми проведення та критеріїв оцінювання, з якими вони можуть ознайомитися самостійно. Також там є графік освітнього процесу, графік семестрового контролю, розклад перескладання академічних заборгованостей, розклад занять, розклад підсумкової атестації тощо. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів прописані в «Положенні про порядок і методику проведення заліків та екзаменів у ЧНУ ім. Петра Могили» (п 5-6) (<http://surl.li/elmnl>), в «Положенні про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів діяльності посадових осіб» (<http://surl.li/rspjyb>). Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів та запобігання конфлікту інтересів забезпечується комплексом засобів: наявністю чітких критеріїв оцінювання; своєчасним виставленням оцінок у журналах академічних груп, а також впровадженням тестових електронних екзаменаційних завдань на платформі Moodle. На зустрічі здобувачі зазначили, що у випадку незгоди з оцінкою здобувач має право у день оголошення оцінки подати апеляцію на ім'я завідувача кафедри, декана. В більшості аудиторій, де проводяться іспити, захисти курсових та кваліфікаційних робіт, облаштовано відеоспостереження. Магістри повідомили про те, що знають про механізм оскарження результатів, про наявні на сайті ЗВО відповідні нормативні документи, проте випадків конфліктів інтересів або оскарження результатів на ОП, що акредитується, не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її

імплементацию у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності (АД) детально відображені у таких нормативно-правових документах ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ імені Петра Могили (пб.2) (<http://surl.li/zgluqg>); Етичний кодекс ЧНУ (<http://surl.li/iivfso>); Положення про академічну доброчесність в ЧНУ імені Петра Могили (<http://surl.li/imicna>), в якому представлено Політику використання штучного інтелекту (пз). Протидія порушенням АД на ОП передбачає такі технологічні рішення: перевірку магістерських робіт на наявність плагіату; проведення контрольних заходів за допомогою комп'ютерного тестування на платформі Moodle. Процедура обов'язкової перевірки здійснюється співробітником бібліотеки за допомогою програм Strike Plagiarism є безоплатною для всіх учасників освітнього процесу та завершується наданням довідки про відсоток оригінальності змісту роботи. Крім того вимога «Стандарту вищої освіти» щодо відсутності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації забезпечується використанням багатофакторної автентифікації та обов'язковим проведенням «...рецензування кваліфікаційної роботи висококваліфікованими фахівцями у вказаній галузі знань університету, які не працюють на кафедрі, відповідальні за підготовку фахівців цієї освітньої програми; провідним спеціалістам виробничих, наукових і проектних організацій...» Положення про атестацію здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/xtwuhs>) (п.3); Положення про кваліфікаційну роботу (<http://surl.li/mpdatz>) (п 4). Результати опитування здобувачів «...про прояви академічної недоброчесності, з якими вони стикалися під час навчання: від половини до більше двох третин респондентів по всім курсам навчання обрали варіант відповіді «таких випадків ані з мого боку, ані з боку одногрупників не було»...» представлено в Звіті «Якість освітнього процесу» (<http://surl.li/vdlyna>). Але розподіл відповідей студентів проводиться пофакультетно, тобто не можливо виявити, яку думку мають з цього питання, саме здобувачі даної ОП. При підготовці НПП до друку наукових і навчально-методичних видань здійснюється обов'язкове попереднє експертне оцінювання та технічна перевірка тексту щодо ознак академічного плагіату. У випадку виявлення академічного плагіату передбачена чітка процедура розгляду даного питання та відповідальності за порушення АД («Положення про академічну доброчесність», (<http://surl.li/imicna>) (п 5-6), також у разі апеляції, утворюється Комісія з питань АД (п 7). На зустрічі з ЕГ, здобувачі зазначили, що в Університеті регулярно інформують студентів щодо потреби дотримання АД, також інформацію про АД можна переглянути на сайті (<https://chmnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Тобто виявлено, що магістри орієнтуються у питаннях АД. За час реалізації ОП випадків виявлення порушень АД не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ констатує повну відповідність: підкритерію 5.1 тому, що форми контролю й види атестації здобувачів освіти ЧНУ імені Петра Могили відповідають стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, а правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими і доступними для здобувачів освіти і забезпечують якісний освітній процес, який є ефективним для усіх його учасників. ЕГ констатує часткову відповідність: підкритерію 5.2, адже програма «Атестаційного іспиту» містить питання, які не відповідають даній ОП, а також містить не повний перелік питань, які відносяться до ОП. ЕГ констатує повну відповідність: підкритерію 5.3, адже у ЗВО визначено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження; підкритерію 5.4, беручи до уваги, що в Університеті визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП. Зважаючи на сильні сторони та недоліки, що можуть бути усунені. Нормативні документи, які визначають контрольні заходи перевірки якості освіти, порядок оскарження результатів оцінювання, питання академічної доброчесності розміщені на сайті університету у відкритому доступі та відповідають стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія. Контрольні заходи в Університеті проводяться за допомогою комп'ютерного тестування на платформі Moodle, для запобігання порушення здобувачами академічної доброчесності. При проведенні контрольних заходів офлайн, використовуються аудиторії, обладнані відеокамерами, розташування яких дозволяє отримати зображення з усіх кутів огляду, що унеможливує списування.

Недоліки

ЕГ констатує, що програма «Атестаційного іспиту» містить питання, які відповідають змісту робочих програм ОК, більшість з яких не представлена в ОП за 2024р., а також в програмі представлено ОК не в повному обсязі, щоб перевірити сформованість ЗК, СК, РН за даною ОП. ЕГ не мала змоги пересвідчитися в наявності кваліфікаційних робіт здобувачів ОП в Репозитарії, тому що в ньому завантажені роботи всіх здобувачів ОП 053 Психологія, тобто кваліфікаційні роботи оформлені некоректно. Опитування здобувачів про прояви академічної недоброчесності, проводиться по факультетно, що унеможливує виявити, яку думку мають з цього питання, саме здобувачі даної ОП.

Рекомендації

1. Переглянути програму «Атестаційного іспиту» привести до відповідності ОП. 2. Відкоригувати оформлення титульної сторінки кваліфікаційних робіт здобувачів ОП. 3. Для більш дієвого реагування на відношення здобувачів до питань АД проводити опитування тільки зі здобувачами даної ОП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

До реалізації освітньої програми залучено науково-педагогічних працівників, наукова кваліфікація яких відповідає специфіці освітній програмі. ЕГ констатує, що для викладання на ОП задіяно вісім НПП, два доктори психологічних наук (І.Астремська, І.Лисенкова), два кандидати психологічних наук (І.Кучманич, В.Шевченко), три - кандидати педагогічних наук (О.Дрозд - має психологічну освіту, Р.Чубук, Л.Шерстюк), один - кандидат філософських наук (Л.Броннікова). На сайті кафедри психології виставлена інформація щодо викладачів (<https://chmnu.edu.ua/kafedra-psihologiyi/>), але вона є застарілою, має протиріччя з поданою інформацією до таблиці 2 ВСО. Так, згідно сайту, І.Астремська є к.психол.н., але згідно таблиці 2 до ВСО вона має диплом доктора психологічних наук, виданий 24.04.2024р. Також профілі викладачів містять застарілу інформацію щодо стажування, публікаційної активності, відсутні сертифікати щодо підвищення кваліфікації. В таблиці 2 до ВСО відсутня інформація щодо тематики дисертаційних досліджень НПП, інформація щодо стажування, наявних методичних розробок тощо. Разом з тим, аналізуючи інформацію, подану у ВСО, ЕГ констатує, що викладачі мають часткову відповідність ліцензійним вимогам, так Р.Чубук (ОК "Педагогіка вищої школи") має дві монографії (2019, 2020р.), одну методичну розробку. О.Дрозд, задіяна до викладання ООК "Сімейна психологія та психотерапія" відповідає даній ОК тільки в розрізі трьох статей у фахових виданнях та участю в наукових конференціях (п.1,12 ЛУ). Інформація по І.Астремської, яка, на зустрічі з НПП зазначила, що викладає ОК "Супервізія в сімейній психотерапії", а таблиці 2 до ВСО зазначена як така, що викладає ОК "Психологія емоцій". Аналізуючи надану інформацію під час зустрічі, І.Астремська відповідає даній ОК за п.1,2,12 ЛУ, має монографію "Супервізія: профілактика та корекція емоційного вигорання працівників професій допомоги"т(2023р.), що відповідає предметному полю ОК. НПП І.Кучманич, яка задіяна для ОК "Основи сімейної психотерапії", "Перинатальна психологія" має відповідність ЛУ за п. 1.4,12,20. І.Кучманич є сертифікованим системним сімейним психологом, входить до професійного об'єднання. У НПП, гаранта ОП подано наукові статті за 2019-2020 рр., є лише одна стаття, дотична до ОП за 2023р. в журналі, що входить до НМБ Scopus. ЕГ рекомендує посилити публікаційну активність НПП в журналах, які входять до баз Scopus, WoS, мати публікації, тематика яких буде дотичною до ОК, викладачі на сайт сертифікати про стажування, підвищення кваліфікації, про наявність методичних розробок в рамках ОК.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

В Статуті ЧНУ імені Петра Могили зазначено, що "порядок обрання за конкурсом осіб на вакантні посади науково-педагогічних працівників Університету визначається законодавством України, Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників Університету, що затверджується ректором після схвалення Вченою радою Університету та погодженням з виборним органом первинної профспілкової організації працівників Університету" (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Statut-CHNU-2024.pdf>, с.30). В ЗВО діє Колективний договір на 2021-2025 рр. (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/KOLEKTIVNIJ-DOGOVIR-2021-2025.pdf>), в якому визначено особливості організації праці НПП, забезпечення їх продуктивної зайнятості, нормування та оплата праці, надбавки, види заохочення працівників. Порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів), продовження і розірвання контрактів закріплено в Положенні про кадрову комісію ЧНУ імені Петра Могили (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya_pro_kadrovu_komisiyu.pdf) В ЗВО діє Положення про процедуру вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_konkursnij_dobir_.pdf та основні вимоги на різні посади (с.12-13 Положення). На зустрічі з НПП І.Лисенкова зазначила, що взаємовідносини викладачів з адміністрацією регламентуються ліцензійними умовами, що НПП мають відповідати мінімум 4 пунктам ЛУ, чим підтверджується їхня професійна кваліфікація; НПП працюють за контрактом, який може бути укладений від 1 до 5 років. На зустрічі, начальник відділу кадрів С.Шилова зазначила, що при укладанні контрактів враховується освіта, науковий ступінь, вчене звання, наявність публікацій тощо. Перший проректор Ю.Котляр відмітив, що головним критерієм є відповідність ліцензійним вимогам.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

До реалізації освітнього процесу за ОП “Сімейна психологія з основами психотерапії” науково-педагогічна працівники залучають професіоналів-практиків, випускників, про що вони зазначили на фокус-групі. Так, І.Астремська зазначила, що при викладанні ООК “Психологія кризових станів” в минулому навчальному році були запрошені О.Плева (фахівець з НЛП щодо особливостей використання методів НЛП в роботі з кризовими станами), О.Горобець (фахівець із символдрами щодо використання в роботі з клієнтами, які переживають кризи). І.Лисенкова зазначила, що кожного року кафедра психології проводить осінній та весняний тижні психології, куди запрошують психологів-практиків, так, в цьому році, до дня психічного здоров'я були організовані гостьові лекції, тренінги з арт-терапії, КПТ (<http://surl.li/vllrjg>) На зустрічі з випускниками, К.Сіткова (психолог, яка працює з сім'ями зниклих безвісті військових) зазначила, що вона була запрошена в якості спікера для проведення тренінгу в рамках проведення Тижня психології. До аудиторних занять на ОП залучаються працівники кабінету соціально-психологічної підтримки студентів університету, а саме, Л. Опанасенко (<https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannya/> .) ЕГ під час візиту була надана таблиця з позанавчальною активністю здобувачів (studentski_aktivnosti.pdf). ЕГ відмічає активність ЗВО в процесі залучення професіоналів-практиків, але було б гарною практикою поєднувати ці зустрічі з темами конкретних ОК, визначених освітньою програмою та висвітлювати ці зустрічі на сайті кафедри.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Професійний розвиток викладачів, розвиток їхньої викладацької майстерності заохочується через такі механізми, як: фінансування відряджень, в тому числі закордонних; сплacenня надбавок за викладання навчальних курсів англійською мовою; сплacenня публікації в наукометричних базах Scopus, надає квартири у власність при роботі в ЧНУ більше 10 років, про що зазначив на зустрічі з менеджментом ректор ЧНУ. За запитом ЕГ отримала від гаранта документи, що підтверджують факти преміювань НПП, що задіяні на даній ОП. В ЗВО розроблено проєкт Положення про рейтингування науково-педагогічних працівників та кафедр ЧНУ імені Петра Могили від 2021р. https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_pro_rejtinguvannya_NPP_PROYEKT.pdf На зустрічі з менеджментом, перший проректор зазначив, що заклад вищої освіти є різноплановим, є багато напрямів на спеціальностей, що не дає можливість напрацювати єдині вимоги до рейтингування, тому проєкт поки не затверджується і адміністрація враховує лише відповідність ліцензійним вимогам. ЕГ рекомендує знайти можливість затвердити Положення про процедуру рейтингування НПП, проводити щорічне рейтингування та оприлюднювати його на сайті ЗВО, що посилить активність НПП за визначеними критеріями.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітня програма частково відповідає даному критерію за підкритерієм 6.3, 6.4, повністю відповідає за підкритерієм 6.2 і не відповідає за підкритерієм 6.1. В ЗВО існують чіткі, зрозумілі, недискримінаційні процедури проведення конкурсного відбору викладачів, що висвітлено в локальних документах ЧНУ імені Петра Могили. ЗВО використовує різноманітні практики заохочення науково-педагогічних працівників, як матеріальні (премії, оплата стажувань, публікацій, передача квартир у власність). Викладачі, задіяні на ОП мають відповідні наукові ступені та звання.

Недоліки

Інформація про науково-педагогічних працівників, задіяних на даній освітній програмі представлена фрагментарно, з неточностями щодо тих ОК, які вони викладають на ОП, поданій на експертизу, що унеможливило зробити якісний аналіз їхньої відповідності освітнім компонентам. Відсутня інформація про стажування, підвищення кваліфікації НПП, перелік наукових праць, поданих в таблиці 2 ВСО не в усіх НПП відповідає освітній компоненті, є публікації, яким більше 5 років, лише у деяких НПП є публікації в журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз. Інформація про НПП, яка є на сайті кафедри психології застаріла. Залучення роботодавців, професіоналів-практиків до проведення гостьових лекцій, вебінарів в рамках ОП мінімальне, не висвітлено на сайті. Відсутнє щорічне рейтингування НПП та оприлюднення його на сайті ЗВО.

Рекомендації

1. Привести у відповідність інформацію про НПП, задіяних на ОП, враховуючи пункти ліцензійних вимог. 2. Посилити публікаційну активність викладачів в рамках тих ОК, для викладання яких вони задіяні. 3. Оновити профілі науково-педагогічних працівників на сайті кафедри. 4. Активізувати роботу по залученню роботодавців, професіоналів-практиків, випускників даної ОП для проведення гостьових лекцій, вебінарів, майстер-класів з висвітлюванням даної роботи на сайті кафедри. 5. Знайти можливість для визначення критеріїв щодо рейтингування НПП, проводити його щорічно, оприлюднювати результати (можливо на засіданні Вченої ради ЧНУ імені Петра Могили) для прийняття відповідних управлінських рішень.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час огляду матеріально-технічної бази члени ЕГ переконалися, що Університет має розширену інфраструктуру. В ході огляду матеріально-технічної бази члени ЕГ переконались, що університет повною мірою забезпечує здобувачів ОП необхідною інфраструктурою для реалізації мети та програмних результатів навчання. ЗВО повністю відновився після 5 прильотів ракет і продовжив навчання офлайн. Навчальні аудиторії обладнані проекторами, мультимедійними, інтерактивними дошками та інтерактивними столами, тренінгові навчальні аудиторії (наприклад, крім стандартних (лекційних) аудиторій, наявні кабінети, які легко трансформуються, оснащені для проведення тренінгових занять, розділені на зони, для здійснення індивідуального консультування чи психодіагностики та для групових форм роботи) у корпусі № 4 та 10. В університеті наявні 15 комп'ютерних кабінетів з надсучасною технікою. На персональних комп'ютерах використовується операційна система Microsoft Windows (ОЕМ – ліцензії з прив'язкою до обладнання). Використовується платформа Microsoft 365 (на умовах ліцензій: Office 365 та пакети прикладних програм для розрахунку статистичних даних), на платформі Moodle функціонує система дистанційного навчання ЧНУ. Програми, що використовуються для перевірки на плагіат: StrikePlagiarism на основі укладеного договору з ТОВ «Плагіат». Придільена увага безпеці та медичній допомозі (діє Поліклініка (<https://chmnu.edu.ua/zagalna-informatsiya/>), на території ЗВО та гуртожитку створені всі необхідні умови для здобувачів з інвалідністю, мають можливість вільно пересуватись. Укриття мають задовільний стан. Під час зустрічі із структурними підрозділами та сервісними службами було зазначено, що фінансові ресурси Університету є достатніми для реалізації ОП. На матеріально-технічному огляді були продемонстровані належні умови проживання в гуртожитку. Під час огляду МТБ було підтверджено, що ЗВО забезпечує здобувачів всіма необхідними навчальними матеріалами через бібліотеку (2 читальні, один з яких повністю відремонтований після прильоту ракети). Для задоволення потреб та інтересів здобувачів створено якісне освітньо-виховне середовище: спортивні зали, внутрішній дворик для відпочинку, їдальня, вражає своєю красою галерея мистецтв (<https://chmnu.edu.ua/kultura/>). Функціонує Центр психологічної підтримки (корпус № 10), навчально-методичний кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштування, Центр ветеранського розвитку, лабораторія психології, кабінет для корекційних і сімейних психологів (у гуртожитку), де проводяться навчальні заняття, а також тренінги. На території навчальних корпусів і гуртожитків діє безплатна Wi-Fi мережа з вільним підключенням. Варто відзначити, що МТЗ постійно оновлюється за рахунок грантових програм, підтримки європейських партнерів та ООН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час експертизи ЕГ підтверджено, що ЧНУ забезпечує вільний безоплатний доступ НПП і здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів: встановлено, що наявність цифрових технологій та безкоштовного Wi-Fi на території ЗВО, включно з укриттям, уможливило використання сучасних методів та діджиталізації освітнього процесу. Дистанційне навчання на ОП здійснюється в середовищі Moodle, що було продемонстровано ЕГ здобувачами освіти. Сторінка бібліотеки (<https://chmnu.edu.ua/biblioteka/>) є інформативно наповненою у розділах: історія бібліотеки, контактна інформація з графіком роботи, користувачу (де висвітлено структуру бібліотеки, правила користування, послуги бібліотеки), науковцям, аспірантам, магістрантам (подано журнали для наукових публікацій, приклади оформлень бібліографічних посилань, реєстр наукових видань України), академічна доброчесність (містить нормативні документи, перевірку на плагіат), електронні ресурси (розміщено інституційний та електронний репозитарій КРС, доступ до баз Scopus і WoS). Під час зустрічей з ЕГ, учасники зазначали, що користування послугами репозитарію, наукометричних базами Scopus та WoS, присвоєння УДК, підбір літератури та ін. є безкоштовними. Усі технологічні процеси в бібліотеці є автоматизованими і поступово відновлюють свою

роботу після ракетних влучань. ЕГ переконалася, що на ОП реально і в повному обсязі використовують усі можливості доступу учасникам освітнього процесу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів ЧНУ.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Під час огляду МТБ ЕГ констатовано, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Це регулюється діяльністю Відділу безпеки життєдіяльності та цивільного захисту (<https://chmnu.edu.ua/viddil-bezpeki-zhittedyialnosti-ta-tsivilnogo-zahistu/>) та документами щодо забезпечення безпеки діяльності університету: Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з охорони праці, (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/02/Avramenko.pdf>), Інструкції цивільного захисту № 1, Алгоритму та правил дій учасників освітнього процесу під час повітряної тривоги (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Algoritm_dij_pid_chas_povitryanoi_trivogi_v_CHNU_imeni_Petra_Mogili.pdf). План проведення заходів до Дня охорони праці (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Plan_zahodiv_iz_pidgotovki_ta_provodzhennya_v_CHNU_imeni_Petra_Mogili_Dnya_ohoroni_pratsi_v_Ukrayini_pid_devizom_Peredbachiti_gotuvatisya_ta_reaguvati_na_krizi_-_INVESTUYEMO_ZARAZ_U_STIJKI_SISTEMI_BZR.pdf) розміщено на заїті ЗВО з терміном виконання лише на 2021р., План-графік перевірки (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/02/Avramenko.pdf>) за 2019р. Під час відеоекскурсії, ЕГ констатувала наявність протипожежних засобів (плани евакуації, вогнегасники), укриття, обладнане усім необхідним та санвузлами, Wi-Fi. ЕГ констатовано, що для підтримки психічного здоров'я здобувачів ВО діє Кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштування

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Освітню, організаційну та інформаційну підтримку за ОП надають, передусім, випускова кафедра і гарант ОП. Здобувачі можуть отримати всю інформацію про освітній процес особисто, звернувшись за консультацією до гаранта ОП, НПП, керівника кваліфікаційної роботи, через систему дистанційного навчання Moodle, корпоративні групи в соціальних мережах і месенджерах. Про активний обмін інформацією в таких групах згадували й випускники ОП, які залишаються їхніми учасниками та продовжують спілкування з НПП і між собою. Інформаційну підтримку надають також бібліотека (<https://chmnu.edu.ua/biblioteka/>) і Студентське самоврядування (<https://chmnu.edu.ua/studentske-samovyaduvannya/>). На сайті ЧНУ створено вкладку «Студенту» (<https://chmnu.edu.ua/category/studentu/>) з інформацією про розклад, студентську профспілку і самоврядування, соціально-психологічну підтримку. Консультативну та соціально-психологічну допомогу здобувачам надають працівники кабінету соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштування (<https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannya/>). У ЗВО наявна скринька довіри. Під час зустрічі з ЕГ, здобувачі зазначили, що задоволені рівнем взаємодії із ЗВО, беруть участь в анкетуваннях, на Зустрічі 8 з адміністративним персоналом, демонстрували зшиті в книгу результати опитувань, але ЕГ констатувала відсутність результатів опитування і висвітлення їх на сайті ЧНУ саме за ОП "Сімейна психологія з основами психотерапії", а результати опитування, які були надані ЗВО на запит ЕГ, не відображає даних питань.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У ЗВО унормовано політику захисту здобувачів з особливими освітніми потребами Порядком супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/Inklyuzivna-osvita-ta-suprovid-malomobilnih-grup-naselennya-2.pdf>). У ЧНУ забезпечено безбар'єрний доступ до навчальних приміщень та іншої інфраструктури для осіб з інвалідністю, інших маломобільних груп населення, засвідчену висновками про відповідність вимогам ДБН В.2.2-40:2018 (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/Zvit_VTI.pdf). Усі приміщення ЗВО мають природне освітлення, меблі та обладнання, розташовані відповідно до санітарних вимог. Під час відеоогляду МТБ ЕГ пересвідчилася в наявності (у тому числі в корпусі, де організовано навчання за ОП) пандусів, широких дверей, поручнів, санітарно-гігієнічних вузлів, табличок з надписами шрифтом Брайля. Варто зазначити, що здобувачі ОП навчаються дистанційно (лише 1 сесія для вступників 2023 була очною), тому критичної ситуації для осіб з ООП не виникало. На сторінці навчально-методичний кабінет соціально-психологічної підтримки, професійного розвитку та сприяння працевлаштування розміщено вкладку «Інтерактивна інклюзивна сторінка» <https://chmnu.edu.ua/inklyuzivnij-parhum/>: основне завдання – створення доступного, діючого, перспективного простору для молоді, спрямованої на розбудову інклюзивної громади, в якій молодь з інвалідністю займатиме активну позицію. На Інтерактивній інклюзивній сторінці розміщено корисні матеріали: Довідник безбар'єрності, Освітній серіал «Інклюзивна молодіжна робота», Інклюзія в українській освіті: добірка матеріалів від «Всеосвіти».

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

При вирішенні конфліктних ситуацій учасники освітнього процесу керуються Положенням про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб (<http://surl.li/hrzghh>), Антикорупційною програмою на 2023-2025 р. (<http://surl.li/qhniyh>), переліком документів, Положення про порядок реагування на випадки булінгу, сексуальних домагань та дискримінації (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-buling.pdf>), Порядок надання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти, План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню), сексуальних домагань, дискримінації в ЧНУ імені Петра Могили на 2024-2025 н.р. (<https://chmnu.edu.ua/perelik-dokumentiv-shhodo-protidiyi-bulingu/>). На сайті ЗВО створено сторінку Антикорупційної діяльності (<https://chmnu.edu.ua/zapobigannya-koruptsiyi/>) з нормативно-правовою документацією, контактною інформацією уповноваженої особи з антикорупційної діяльності ЧНУ, телефоном гарячої лінії та ел.поштою, куди можна звернутися у разі порушень. Також діє скринька довіри (<https://chmnu.edu.ua/skrinka-doviri/>). ЕГ переконалася, що процедури вирішення конфліктних ситуацій є доступними учасникам освітнього процесу, з якими вони знайомі, що підтверджено на зустрічах. Проте магістранти повідомили, що в разі виникнення певних ситуацій звертатимуться передусім до Гаранта, завідувача кафедри і НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» повністю відповідають Критерію 7 за підкритеріями 7.1., 7.2., 7.5. ЗВО має достатнє матеріально-технічне забезпечення для реалізації ОП та досягнення ПРН. Викладачі і здобувачі мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, наявних в ЧНУ. Наявні також освітня, організаційна, інформаційна, консультативна підтримка здобувачів вищої освіти. У закладі створено умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми. Водночас, за Критерієм 7 ЕГ має рекомендації за підкритеріями 7.3., 7.4. та 7.6. щодо розширення інформування здобувачів освіти з результатами різних анкетувань (щодо задоволення якістю освітнього процесу, щодо негативних проявів та конфліктних ситуацій) і оприлюднення на сайті ЗВО та приведення документації, що стосується питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

Недоліки

Нормативно-правові документи Відділу безпеки життєдіяльності та цивільного захисту та документами щодо забезпечення безпеки діяльності університету є застарілими і не оновленими на сайті: План проведення заходів до Дня охорони праці розміщено на сайті ЗВО з терміном виконання лише на 2021р., План-графік проведення перевірки з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях за 2019р. Під час експертизи ЕГ було встановлено, що здобувачі потребують більше роз'яснювальної роботи, що забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я, а саме ознайомлення з результатами анкетування щодо задоволення якістю освітнього процесу. Низький рівень поінформованості магістрантів про проведення певних заходів, відповідних комісій, діяльність яких пов'язана із політикою і процедурами вирішення конфліктних ситуацій (антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання). Відсутність проведення регулярного опитування здобувачів щодо негативних проявів та конфліктних ситуацій у період навчання за ОП та висвітлення результатів анкетувань на сайті Університету. Відповідні зауваження, можуть бути усунені до кінця навчального року 2024-2025.

Рекомендації

1. Розробити та оновити інформацію про проведення заходів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.
2. План-графік проведення перевірки з перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях та висвітлювати на сайті ЗВО оновлену і достовірну інформацію.
3. Розробити та регулярно проводити анкетування щодо задоволення якістю освітнього процесу та оприлюднювати результати на сайті ЧНУ, що уможливить ширше інформування здобувачів та вільний доступ до ознайомлення з результатами анкетування.
4. ЧНУ доцільно ширше залучати магістрантів до проведення певних заходів, відповідних комісій, діяльність яких пов'язана із політикою і процедурами вирішення конфліктних ситуацій (антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання). Варто зосередити увагу на проведенні

регулярного опитування здобувачів щодо негативних проявів та конфліктних ситуацій у період навчання за ОП та висвітлювати результати анкетування на сайті.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ЧНУ визначено процедуру розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, що регулюється Рекомендаціями щодо порядку створення, та перегляду освітніх програм (<http://surl.li/byelzr>), Концепції функціонування ВСЯЗЯО (<http://surl.li/iiosbo>), Положення про організацію освітнього процесу у ЧНУ (<http://surl.li/iglunk>). Відповідно до зазначених документів процедура у здійсненні постійного моніторингу змісту вищої освіти, полягає у періодичному аналізі та перегляді ОП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти. Освітня програма в межах спеціальності розробляється проектною групою, під загальним керівництвом першого проректора, до складу якої входять провідні науково-педагогічні працівники, завідувачі кафедр із залученням представників роботодавців та студентського самоврядування, затверджується рішенням Вченої ради університету і вводиться в дію наказом ректора. Перегляд освітньої програми відбувається за результатами її моніторингу, що проводиться на локальному і загальноуніверситетському рівнях, один раз на рік. Локальний моніторинг здійснюється членами проектної групи за участі провідних фахівців кафедри із залученням представників студентського самоврядування. Результати локального моніторингу не менше як один раз на рік обговорюються на кафедрі та Навчально-методичній раді інституту. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: НПП, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ переконалася з обізнаністю учасників освітнього процесу з процедурою розроблення та перегляду ОП. Про це розповідав Ю.Котляр (Голова Ради із забезпечення якості вищої освіти), С.Шкірчак (начальник навчально-методичного відділу, В.Шевченко (Гарант ОП). За результатами аналізу ВСО та спілкування з НПП, авторами відомостей про самооцінювання, ЕГ встановила, що відбулися такі зміни в ОП редакції 2024 р.: ОК 10 «Психологія кризових станів» змінено на «Супервізія в сімейній психотерапії», ОК 6 «Психологія емоцій» оновлено на «Психологія та психотерапія емоційних станів», ОК 5 «Сімейна психологія та сімейна психотерапія» оновлено на «Сімейна психологія» та ОК 7 «Основи сімейної психотерапії» оновлено на «Сімейна психотерапія». ЕГ зауважує, що в редакції ОП 2024р. ці зміни відображені, а в навчальному плані – ні. Зміни не відображено і у робочих програмах, адже в систему завантажено РП затверджені 2023 р. За зауваженням Гаранта, це відбулося через технічну помилку. У ВСО та під час зустрічей було зазначено, що Миколаївським центром соціологічних досліджень щорічно проводить дослідження оціночних суджень здобувачів з широкого кола питань стосовно університетського середовища та якості освітніх послуг (<https://chmnu.edu.ua/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/>). Результати цих опитувань подано за факультетами та інститутами, але не за ОП, тому важко говорити про якість опитування за ОП, поданої на експертизу.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час зустрічі зі студентами ОП «Сімейна психологія та основи психотерапії», ЕГ було отримано підтвердження, що здобувачі обізнані з процедурою періодичного перегляду ОП. Зі слів здобувачів освіти, свої пропозиції щодо покращення якості ОП здобувачі можуть висловити Гаранту, НПП чи зав.кафедри. Здобувачі вищої освіти зазначали, що мали можливість брати участь у анкетуванні, а не у засіданнях кафедри, вчених рад факультету та ЗВО з метою висловлення своїх пропозицій. Використовується практика опитування здобувачів вищої освіти щодо оновлення ОП, але ЕГ не були надані підтвердження, щодо врахування даних пропозицій. Представники студентського самоврядування, зазначили, що є членами Вченої ради ЗВО, та Ради із забезпечення якості вищої освіти на засіданнях яких проводяться обговорення різних ОП. Варто відзначити, що під час зустрічі ЕГ з НПП, останні зазначали, що від здобувачів освіти була пропозиція, щодо посилення практичної підготовки. ЕГ зауважує, що у групі розробників ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» не зазначено представників від здобувачів освіти чи студентського самоврядування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У ЗВО діє Рада роботодавців (<https://chmnu.edu.ua/rada-robotodavtsiv/>), яка діє відповідно до Положення про Раду роботодавців медичного інституту (<http://surl.li/odzroj>), але ЕГ не мала змоги пересвідчитися в тому, що представники Ради активно беруть участь під час обговорення потреб щодо модернізації ОП (їх не було на зустрічі фокус-групи, документально теж не підтверджена їх участь). Хоча на зустрічі з представниками роботодавців були представники ГО «Сімейний простір», міського центру підтримки ВПО та ветеранів АТО», які зазначили, що на базі їхніх закладів здобувачі даної ОП проходять практику, і навіть випускниця даної ОП після практики залишитись працювати в їхній установі. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ переконала, що роботодавці залучаються до реалізації освітнього процесу: при викладанні ОК «Психологія кризових станів» в минулому навчальному році були запрошені О.Плева (фахівець з НЛП щодо особливостей використання методів НЛП в роботі з кризовими станами), О.Горобець (фахівець із символдрами щодо використання в роботі з клієнтами, які переживають кризи). На зустрічі з випускниками, одна із випускниць розповіла, що є психологом, яка працює з сім'ями зниклих безвісти військових і була запрошена в якості спікера для проведення тренінгу в рамках проведення Тижня психології. До проведення занять та тренінгів на ОП залучаються працівники кабінету соціально-психологічної підтримки студентів університету.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ОП акредитується вперше. Але ЕГ на зустрічах зі здобувачами з'ясувала, що всі мають місце роботи, адже навчаються дистанційно. На зустрічі з випускниками з'ясовано, що пропонуються варіанти для кар'єрного шляху здобувачів. На зустрічі з роботодавцями з'ясовано, що розглядаються можливості працевлаштування випускників і потребують випускників ЧНУ. За результатами аналізу ВСО та сайту ЗВО в Університеті створено Асоціацію випускників ЧНУ (<https://chmnu.edu.ua/asotsiatsiya-vipusknikiv/>), де розміщено форму для вступу в Асоціацію. На базі ЧНУ діє Центр соціально-психологічної підтримки професійного розвитку та сприяння працевлаштування (<https://chmnu.edu.ua/tsentr-sotsialno-psihologichnoyi-pidtrimki-profesijnogo-rozvitku-ta-spriyannya-pratsevlashtuvannyu/>). На сторінці Центру розміщено вкладку «Сприяння працевлаштуванню» (<https://chmnu.edu.ua/spriyannya-pratsevlashtuvannyu/>), де висвітлено інформацію про наявну вакансії, проведення Ярмарок професії. Також зазначено, що інформація знаходиться ще на інформаційних стендах біля аудиторій структурних підрозділів (ауд. 4-107, ауд. 10-103). ЕГ також констатує, що не проводиться опитування серед стейкхолдерів, щодо покращення якості ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

За результатами аналізу зустрічей з фокус-групами, ВСО та сайту ЧНУ ЕГ констатує, що система забезпечення якості ЗВО через опитування зацікавлених сторін має не системний характер. ЕГ констатовано, що у ЗВО, створено Центр соціологічних досліджень, який є відповідальним за здійснення загальноуніверситетських опитувань студентів ЧНУ, є розроблена система опитування здобувачів, яке відбувається раз на рік, в лютому-березні. На сайті ЗВО є вкладка Оцінювання якості вищої освіти (<https://chmnu.edu.ua/rezultati-monitoringu-yakosti-osviti/>), де висвітлено результати анкетування здобувачів усіх спеціальностей університету, але не висвітлено результати за конкретними освітніми програмами, і за ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії». Здобувачі зазначали, що опитування відбулося через Google-форму, надіслану на Viber. ЕГ також зафіксувала відсутність опитувань роботодавців та НПП щодо покращення якості та вдосконалення ОП. Також було б доречно проводити анкетування випускників з метою отримання відгуку про уже опановану ОП та можливість залишити пропозиції щодо її покращення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» проводиться вперше. Хоча ЕГ встановила, що у 2020 році пройдено акредитацію ОП «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Під час зустрічей з фокус-групами було наведено приклади врахування загальноінститутських зауважень, що були висловлені під час акредитацій ОП ЧНУ, але що було враховано при формуванні ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» чітко не було озвучено. Водночас, ЕГ на основі аналізу результатів попередніх акредитацій, не може встановити врахування зауважень попередніх акредитацій (наприклад за 2023-2024 н.р.), адже на сайті ЗВО в розділі «Акредитація НАЗЯВО» (<https://chmnu.edu.ua/akreditatsiya-natsionalnogo-agentstva-iz-zabezpechennya-yakosti-osviti/>), де розміщені усі матеріали попередніх акредитацій, щодо акредитації ОП магістерського рівня «Право», «Історія та археологія» ЗВО оприлюднено ВСО, Програму візиту ЕГ, Експертний висновок ГЕР, та Рішення НА, а Звіт ЕГ відсутній. Це й унеможлиблює аналіз зауважень ЕГ. Відсутність інституційних документів, щодо проведення внутрішнього моніторингу (окрім опитувань, як зазначав на зустрічі з ЕГ Голова Ради з якості вищої освіти, а результати опитувань не висвітлюються на сайті, лиш були продемонстровані у зшиті томи), ЕГ констатує не систематичне проведення внутрішнього моніторингу та відсутність врахування пропозицій та зауважень попередніх акредитацій у ЗВО при перегляді ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії».

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Забезпечення культури якості освіти в ЧНУ здійснюється відповідно до Концепції ВЗЯВО (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Kontseptsiya_funktsionuvannya_VSZYAVO.pdf). Відповідальність за організацію та ефективність забезпечення якості покладено на ректора, проректорів, керівників структурних підрозділів, завідувачів кафедр та гарантів. Документом також передбачено долучення до внутрішнього моніторингу здобувачів освіти, які би мали вносити пропозиції, щодо змін в ОП та покращення її якості. ЕГ робить висновки щодо цього підкритерію на аналізі інших підкритеріїв Критерію 8 та Критеріїв 1-7, так як культура якості усіх учасників освітнього процесу є запорукою успішного навчання здобувачів вищої освіти. На підставі вивчення документів ЧНУ, інтерв'ювання зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів, спілкування з адміністрацією ЗВО і допоміжними службами ЕГ отримала підтвердження, що підрозділи, які забезпечують функціонування ЗВО працюють узгоджено і ефективно, але внутрішній моніторинг якості ОП не проводиться на відповідному рівні.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Відповідно процедурами розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, залучення стейкхолдерів до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості ОП має повний рівень відповідності за підкритерієм 8.4 та часткову відповідність за підкритеріями 8.1, 8.2., 8.3., 8.5, 8.6, 8.7 із зауваженнями, що є суттєвими. Враховуючи наявність недоліків та слабких сторін ЕГ дійшла висновку щодо відповідності ОП рівню Е за Критерієм 8. Враховуючи виявлені недоліки за Критерієм 8 та недоліки за Критеріями 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, рекомендовано до початку наступного навчального року (2025-2026) їх усунути.

Недоліки

Освітня програма редакції 2024 р., яка подана на акредитацію, не корелюється з навчальним планом 2024р. та робочими програмами і не відображають внесених змін у ОП. Відбувається не систематичне проведення внутрішнього моніторингу та відсутність врахування пропозицій та зауважень попередніх акредитацій у ЗВО при перегляді ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії». Роботодавці не залучені до обговорення освітньої програми та не беруть участі в анкетуваннях. Анкетування, які проводяться Миколаївським центром соціологічних досліджень є загальним для всього Університету чи інституту/факультету, а не конкретними для ОП.

Рекомендації

1. Привести у відповідність навчальні плани та робочі програми до початку навчального року 2025-2026. 2. Провести моніторинг ОП ЧНУ усіх рівнів вищої освіти, врахування зауваження та пропозиції попередніх акредитацій у ЗВО, що уможливить покращення ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» при наступному перегляді ОП. 3. Долучати до процедури внутрішнього моніторингу усі структурні підрозділи, усіх учасників освітнього процесу, в тому числі здобувачів освіти, студентське самоврядування. 4. Провести перегляд ОП до кінця навчального року (2024-2025) із проведенням відкритого обговорення та долученням усіх зацікавлених стейкхолдерів: здобувачів освіти студентське самоврядування, роботодавців, НПП, академічну спільноту. 5. Проводити опитування за ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» з подальшим висвітленням результатів анкетування на сайті ЗВО серед роботодавців, здобувачів освіти, НПП щодо покращення якості та вдосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень Е

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На сайті ЗВО створено вкладку «Документи» (<https://chmnu.edu.ua/dokumenty-2/>), де розміщено усі нормативні документи, що регулюють освітній процес. Під час роботи із сайтом та нормативними документами ЗВО, експертна група зіштовхнулася із незручністю (зрозумілість і доступність інформації) функціональності сайту ЧНУ, деякі документи не відкривалися, а багато документів є застарілими і не оновленими. Багато Положень ще є проектами і залишаються не затвердженими ще з 2023 р. Загалом ЕГ констатує, що в ЧНУ права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом ЧНУ (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Statut-CHNU-2024.pdf>), Колективним договором на 2021-2025 рр. (<https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/KOLEKTIVNIJ-DOGOVIR-2021-2025.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу в ЧНУ (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_Pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu.pdf), Концепцією функціонування внутрішнього забезпечення якості освіти в ЧНУ (https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/Kontseptsiya_funktsionuvannya_VSZYAVO.pdf), Положення про структурні підрозділи (<https://chmnu.edu.ua/polozhennya-pro-strukturni-pidrozdili/>) та іншими внутрішніми нормативними актами ЧНУ (<https://chmnu.edu.ua/dokumenty-2/>). З огляду на наведене, експертна група вважає, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими та доступними для них.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Відповідно до зазначеної інформації у ВСО, «...ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» введено в дію в 2021 р. для здобувачів освіти на заочній формі навчання. У 2022 році здійснено перший випуск магістрів у кількості 22 особи, але набору за ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» у 2022 році не відбувалось, у зв'язку з необхідністю підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Психологія», для забезпечення професійного психологічного супроводу населення в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України. У 2023 році знов виникла потреба у кваліфікованих магістрах з ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії»...» та за результатами спілкування з фокус-групами, ЕГ констатує, що розміщення Проєкту ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії», у редакції 2024 р. є на сайті ЗВО. Але Проєкти ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» за попередні роки відсутні (2021,2023р.р.), що не дало змоги переконатися ЕГ у вчасності оприлюднення Проєктів, їх обговорення та внесення змін до ОП. На сайті ЗВО, також відсутня інформація щодо результатів обговорень Проєктів ОП з усіма стейкхолдерами (роботодавцями, здобувачами освіти, академічним персоналом) та врахування зауважень та пропозицій робочою групою ОП. На сайті ЧНУ розміщено лише вкладка з можливістю залишити відгук на ОП (<https://chmnu.edu.ua/proyekty-osvitnih-program/>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ОП розміщена у відкритому доступі на сайті Університету в Каталозі освітніх програм за лінком (<https://chmnu.edu.ua/osvitni-programi/>). Також розміщено навчальний план та робочі програми, до вибіркового компоненту розміщено силабуси. Але варто зауважити, що ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» переглядалася у 2024р., а розміщено робочі програми затверджені у 2023р. У розділі «Акредитація Національним агенством із забезпечення якості вищої освіти» розміщено ВСО та програму візиту експертів для акредитації ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» (<https://chmnu.edu.ua/053-psihologiya-2024-2025-op-simejna-psihologiya-z-osnovami-psihoterapiyi/>). Покликання на відкриту зустріч розміщено на сайті у вкладці «Події та оголошення» (<https://chmnu.edu.ua/category/zapisi/podiyi/>). Процедура вибору дисциплін вільного вибору є дещо розмитю. На сторінці кафедри розміщено мало інформації про профілі НПП, що не дає повної змоги переконатися у відповідності НПП до тих ОК, які вони викладають.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Позитивних практик за Критерієм 9 не встановлено. Проведений ЕГ аналіз акредитаційної справи ОП «Сімейна психологія з основами психотерапії» та оцінка онлайн-ресурсів ЗВО щодо інформативності та доступності необхідної інформації за ОП для усіх стейкхолдерів підтверджує загальну відповідність ОП Критерію 9 за підкритеріями 9.1. – 9.3. З огляду на те, що незначні недоліки можуть бути виправлені у короткий термін у ході реалізації ОП та при наступному перегляді ОП.

Недоліки

Експертна група зіштовхнулася із незручністю (зрозумілість і доступність інформації) функціональності сайту ЧНУ. Багато документів є застарілими і не оновленими, деякі Положення перебувають у стані Проекту ще з 2023 р. ЕГ встановила відсутність Проектів ОП (за 2023 р.) та результатів їх обговорення як за 2023р., так і за 2024 р. Відсутність висвітлених на сайті робочих програм нормативних дисциплін за 2024 н.р. Надзвичайно мало висвітлено інформації про діяльність кафедри, проведення заходів, наукову, публікаційну, методичну та інші види робіт НПП.

Рекомендації

1. Розробити архітектуру сайту, щоб була зрозуміла і функціональна для усіх учасників освітнього процесу, з метою дотримання принципу прозорості і доступності. 2. Оновити нормативні документи, що регулюють освітньо-наукову та інші види діяльності ЗВО. 3. Проекти ОП завжди оприлюднювати у вільному доступі, що є однією із форм інформування та залучення до обговорення стейкхолдерів., що зумовить полегшене і доступніше інформування заінтересованих сторін. 4. Розробити документ, який би фіксував результати обговорень, змін, зауважень і пропозицій від усіх стейкхолдерів (працедавців, здобувачів, академічного персоналу), наприклад, Таблицю змін і пропозицій та оприлюднювати на сайті ЧНУ з метою інформування стейкхолдерів про зміни в ОП та актуальності ОП на ринку праці та майбутніх абітурієнтів. 5. Вчасно да достовірно висвітлювати інформацію на сайті ЗВО та сторінці кафедри (актуальні ОП робочі програми та силабуси, інформацію про профілі НПП, публікації, методичну роботу, проведені заходи та ін.) 6. Удосконалити процедуру вибору дисциплін вільного вибору, з метою більш чіткого інформування здобувачів освіти про можливість формування індивідуальної траєкторії навчання.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	E
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків_52598-2.pdf</i>	gxYoUWSbcHRQnZvcgePy3oW16coMBNuQoKMUL9e7IYE=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Літвінова Ольга Володимирівна

Члени експертної групи

Кондрацька Лариса Вікторівна

Марчак Тетяна Андріївна